

Mısır kralı Fuad dün öldü

Ölen kralın yeğeni prens Mehmet Ali naiplik meclisi reisi olacak

Anakanuna göre on gün içinde toplanması gereken parlamentonun 1924 de Kral Fuad tarafından açıldığı

Kahire, 28 (A.A.) — Kral Fuad dün ölümünün yaklaşmakta olduğunu hissettiği zaman, çocuklarını yanına çağırarak, kendileriyle vedalaşmış ve sonra kraliçeyi öpmüştür.

Dün bütün gün Kahirede her dakikası...

Gündelik

PIRİNÇ KANUNU

Kemal ÜNAL

İstihsal kaynaklarımızdan azami kıymet almak rejimin ana hedefidir. Biz inkılabla birlikte, bu hedefe giden en kısa ve en doğru yolu aramağa koyulduk. On yıldan fazla süren emeklerimizin toplu ışığı altında, bu yola girmiş sayılırız. Hangi ürünlerin, hangi cins tohumlarla, iklimlerimizde iyi yetişeceğini mütehassıslarımız söylemiş bulunuyorlar, toprağın altında ve üstünde; gizli, açık, her değerini yerini, onlardan tamamiyle faydalanmanın sırrını öğrenmiş bulunuyoruz.

Yurd; tekniğin aydınlattığı bütün zenginliklerini, emeklerimize arzetmiştir. Artık Bu emekle kıymet arasındaki ahengi kurmak şavaşındayız. İyi ve bol pamuk yetiştirmek için yurddaşların çalışmaları, daha geçenlerde bir kanunun çerçevesi içine alındı. Şimdi de pirinç ekimi için geniş kaideler konulmaktadır. Meclis encümenleri bununla meşguldürler. Pirinç ekmeğe, bu memlekette uzun yıllar, o civardaki köy ve kasabalara kastetmek olmuştur. Ekim yerlerine yakın ocaklar sönmüş, kasabalar bir istilanın harabesine uğramıştır. Anadolu'da yalnız duvarlarının ayakta durduğu görülen, birçok ıssız köy ve kasaba iskeletleri; pirinçten gelen sığınmanın felaketini çekmişlerdir.

Bu korkunç akıbetin perişanlığı içinde, yurdun güzel verim kudreti bir tarafa bırakılarak, dışardan her yıl üç milyon liralık pirinç alınmış ve belki bu, şerrin ehveni görülmüştür.

Rejim; bir yandan teknik araştırmalara girdiği gibi bir yandan da eski tarz pirinç istihsalının mahzurlarını gidermeğe çalışmıştır. 1935 yılında artık dışardan pirinç girmemiştir. Ancak bunda gümrük tedbirinin büyük hissesi olduğunu hemen söylemeliyiz. Halbuki her istihsal şubesinde olduğu gibi pirinçin de iç pazar için, dışa göre (Soru 5. inci sayfada)

ka kralın ölümü beklenmiş olmasına rağmen, geceleyin dahi kralın kuvveti sönmemiştir. Hasta ile sıkı temas halinde bulunan zatlar, kralın korkunç hastalığa karşı mukavemetini gayri tabii denecek derecede görmekteydi.

Kahire, 28 (A.A.) — Royterin bildirdiğine göre kral Fuad'ın vefatı halinde kanunu esaslı vaziyeti gayet karışık bir hal alacaktır. Zira 1923 ana kanununa göre, kralın vefatı takdirinde parlamentonun 10 gün içinde toplanması gerekmektedir. Eğer parlamento dağıtılmış ise, yeni kurul azalarının seçilmesine kadar gene eski kurul toplanacaktır. Halbuki yeni seçim 2 mayısta yapılacaktır. Bu vaziyette yeni kurulun 25 mayıstan önce toplanması da mümkün değildir.

Saniidğine göre kral Fuad 1922 de üç naib seçmiştir. Bu husustaki vasiyet (Soru 3. üncü sayfada)

B. Azana Cumur reisliğine namzet gösterilecek

Cumur reisliğine namzet gösterilecek olan B. Azana

Madrid, 28 (A. A.) — Dün akşam başbakan B. Azana ile sol cenah cumuriyetçi partisine mensub bakanlar arasında ve bilâhara yine B. Azana ile sol cenah cumuriyetçi partisinin millî konseyi azaları arasında 10 mayıstaki seçime namzet gösterilmesi bahsi üzerinde konuşmalar cereyan etmiş ve prensip bakımından sol cenah cumuriyetçi parti adına başbakan B. Azananın cumur reisliğine namzet gösterilmesi kabul edilmiştir.

Elen kabinesi Güven reyini aldı

Atina, 28 (A.A.) — Parlamentonun dünkü toplantısı sabaha kadar devam etmiştir. Papanastasyu, Rallis ve Milonas gruplarıyla komünistler hükümet aleyhinde rey vermişlerdir. Bunların mecmu rey: 16 dan ibarettir. Dört tane de müsterkif vardır.

Atina, 28 (A.A.) — Gazeteler diyorlar ki: Bütün siyasi liderler Yunanistanın dış politikasına bütün milletten yardım olduğunu Yunanistanın paklardan doğan teahhüdlerine sadık bulunduğunu ve Balkan paktının da esaslı bir sulh âmili olduğunu dün sayımlar kurulunda temin etmişlerdir.

C. H. P.

Kamutay grubunun dünkü toplantısında Dr. Aras türlü meseleler üzerinde izahat verdi

C. H. Partisi Kamutay Grubu Idare Heyeti Başkanlığından: C. H. Partisi Kamutay Grubu bugün öğleden sonra Dr. Cemal Tuncanın Başkanlığında toplandı.

Dış Bakanı Dr. Tefik Rüşti Aras:

1 — 4 Mayısta Belgratta toplanacak olan Balkan Konseyine iştirak için yarın hareket edeceğimi,

2 — Boğazlar notasına devletlerin vermiş oldukları cevabların mübet mahiyetini,

3 — Dünyu Umumiye taksillerinin yarısının mal ile ödemesi esası dahilinde Pariste cereyan etmekte olan müzakerelerin son safhasını,

Partiye bildirmiş ve icabeden izahatı vermiştir.

Fransız seçimi Hakkındaki resmî istatistik çıktı

Komünistlerin. sosyalistlerle radikal sosyalistler zararına olarak, fazla mebus çıkaracakları anlaşılıyor

Paris, 28 (A. A.) — Seçimlerin dün saat 16 da neşredilen resmî istatistiği:

616 netice elde edilmiştir. 183 kişi kati surette seçilmişlerdir. 433 namzed tekrar seçime girecektir.

Komünistler 6 mebus yerini muhafaza etmiş, 3 kişi yeniden intihab olunmuştur.

7738 reyile başta gelen B. J. Kiyap

Sosyalistler: 21 mebus yerini muhafaza etmiş, 2 namzed kazanmış, 6 mebus kaybetmiştir.

Union sosyalist: 4 mebus yerini (Yazısı 5. inci sayfamızda)

B. Menemencioglu Moskovaya hareket etti

Bükreş, 28 (A.A.) — Büyük elçi Numan Menemencioglu bu sabah Varşovatakiyle Moskovaya hareket etmiştir.

Istasyonda dış bakanlık müsteşarı Savel, Romanyanın Ankara elçisi Filotti, orta elçi Raikoviçeanu, Tituleskonun delegesi, Türkiye işgüderi ve elçilik memurları, Sovyet elçisi Astrovski ve dış bakanlık ileri gelenleri tarafından selâmlanmıştır.

“Ulus,, un Dil Yazıları Güneş - Dil Teorisi bakımından « dede » kelimesinin menşei

Akrabalık ifade eden (ata, ana, ağa, baba, dayı, teyze, yeğen gibi) kelimelerin Güneş - Dil teorisi bakımından tetkiki ve etimolojik analizi yalnız dil bilgisi için değil, sosyoloji için de çok enteresan yeni ufkular açacaktır. Biz bu makalemizde bir tecrübe mevzuu olmak üzere, “dede” kelimesini alıyoruz. Dede kelimesi Mahmut Kâşgari'ye göre Oğuz lehçesinde “baba” manasını ifade eder [1]. Bugünkü Anadolu türkçesinde “büyük baba” manasına [2], çağataycada “dada” dayı, baba, amuca manalarına gelir [3].

[1] D. L. T., III, 166.

[2] Radlof lügati, III 1641.

[3] „ „ III 1640

Güneş - Dil teorisi bakımından kelimenin etimolojik analizi şöyle olur:

(1) (2) (3)

Dede: (eg + ed + eg)

(1) eg: esas, asıl anlamına ana köktür.

(2) ed: ek olarak faaliyeti ifade eder.

(3) eg: ana kök manasının bir şahısta tecellisinin ifadesidir.

Yani esas ve asıl olmanın bir obje veya süje üzerinde vukuu demektir ki “baba, dede” de odur.

Bu analiz ile elde ettiğimiz “kök” (eg) ve diğer “unsur” (ed) bize gösteriyor ki “dede” kelimesi patriarkal devirden önceki matrilaryal ve hattâ totem devrinde “sahip, esas, asıl, kuvvet, kudret” manalarını ifade eden “eg” ve “ed” köklerinin birleşmesinden hasıl olmuştur. “Ed” bu kelimeye girip kaynaştıktan sonra “kök” olduğu devirdeki rolünü kaybetmekle bir ek halini almıştır. Biz bunu şimdi bu kelimeye ancak muayyen bir rol oynayan “unsur” olarak görüyoruz. Fakat “eg” kökünün doğduğu birçok kelimeler bulduğumuz gibi, bu “ed” in de kök olarak kullandığı devirlerde yarattığı kelimeleri buluyoruz. Bugünkü türkçede kullanılan “ede” kelimesi de babaya delâlet etmekle beraber baba makamında görülen büyük kimselere verilen sıfattır. Allah manasına gelen “idi” de de aynı “unsur” un rolünü görüyoruz:

(1) (2) (3)

idi : (ig + id + ig)

dede: (eg + ed + eg)

(Soru 2. inci sayfada)

Gürbüz Türk çocuğu

Dün Çocuk esirgeme kurumu genel merkezinde seçildi

Solda: “Gürbüz Türk Çocuğu” müsabakasından iki görünüş - Sağda: Müsabakada kazandıktan sonra hediyesini alan bir minimini (Yazısı 5. inci sayfada)

Sanction lar ne netice verdi?

Uluslar kurumu paktının 16 maddesinde Sanctionlar şu suretle tarif edilmektedir:

Uluslar kurumu azasından biri harba tevessül eylese bütün kurum azasına karşı bir harb fiili yapmış sayılır.

Bu halde Uluslar kurumu azası bulunan bütün diğer devletler taarruzu yapan devlete:

1. - Her türlü ticari ve malî münasebetleri kesmek,

2. - Vatandaşlarını o devlet efradı ile her nevi muameleden menetmek yoluna gideceklerdir.

Bu ekonomik tedbirlerden başka gene aynı madde mucibince Uluslar Kurumu paktını çiğniyerek harp ağan devlete karşı askeri sanction'lar da konmuştur. Hattâ Uluslar kurumu konseyi böyle bir vaziyette "alâkadar devletlere müracaatla, saldıran memleketi yola getirmek için yapılacak askeri hareketlere iştirak için göndercekleri kara, deniz ve hava kuvvetlerini temin etmekle" de mükellef tutulmuştur.

Buraya kadar olanı kâğıd üzerinde çok güzel duran Uluslar kurumu paktıdır. Bu paktın gayesi olan "harbî önlemek ve "harb çıkararak herhangi bir devleti bütün milletlerin el birliğiyle doğru yola getirmek" le bugün italyan - habes harbi vesilesiyle tecrübe sahasına konulan tatbikatı arasında maalesef çok büyük farklar vardır. Daha başlangıçından beri paktta ileri sürülen ekonomik sanction'lar iki büyük engelle karşılaşmıştır.

1. - Bir kısım devletlerin bunları tatbik razı olmaması (meselâ: Almanya, Avusturya, Macaristan, Arnavutluk).

2. - Sanction'ları tatbik etmeğe karar veren devletlerin ise bunları noksan olarak ele almaları (bilhassa petrol ambargosunun bir türlü tatbik mevkiine konulamaması).

Milletlerle hükümetlerin hareketlerine hâkim olan ekonomik menfaatler sanction'ları böylece yarı işler bir hale soktuktan sonra tabiidir ki bunların İtalya üzerindeki tesirleri de umulduğu gibi olmamış ve bu devlet-girdiği harbe, müşkülâtla dahi olsa, devam edebilmiştir.

Faşist rejimince her türlü ekonomik havadis ve rakamların neşri yasak edildiğinden İtalyanın sanction'larından ne derece müteessir olduğunu anlayabilmek bugün için pek zordur.

18 ler komitesi reisinin yaptırdığı bir anketle muhtelif devletlerin İtalya ile olan ticaretlerinin sanction'ların tatbikinden sonra aldığı vaziyeti hakkında bazı rakamlar elde edilmiş ve bu suretle vaziyet bir az aydınlanmıştır.

Sanction'lar komitesi reisi bu anket neticesinde sanction'ları tatbik eden devletlere ikinci teşrin 1935 den ikinci kânun 1936 ya kadar geçen müddet içinde İtalyanın muhtelif devletlerle olan ticaretine ait mukayeseli bir rapor vermiştir.

Rapora göre: İtalyan ihracatı aşağıdaki nisbetlerde düşmüştür:

	İhracat	
	1935	1936
İkinci teşrin İkinci kânun		
	Altın dolar	Altın dolar
Amerika B. D.	3.500.000	1.900.000
İngiltere	2.800.000	700.000
Fransa	2.200.000	160.000
İsviçre	1.500.000	750.000
Holanda	800.000	77.000
	Türk lirası	Türk lirası
Türkiye	1.026.000	43.000

Buna mukabil Almanya, Avusturya ve Macaristana olan İtalyan ihracatı azalmamış ve yerini olduğu gibi muhafaza etmiştir.

İtalyan ithalatına gelince, ihracattaki kadar olmasa bile bunda da ehemiyetli azalmalar görülmüştür. Yalnız şurasını kaydetmelidir ki sanction'larla takip olunan başlıca gaye İtalyayı muhtaç bulunduğu ham maddelerden mahrum bırakmak olduğuna göre ithalattaki azalışın daha az o-

luşu bu işteki muvaffakiyetsizliği bir kat daha arttırmıştır.

	İthalât	
	1935	1936
İkinci teşrin İkinci kânun		
	A. D.	Altın dolar
Amerika B. D.	5.500.000	3.200.000
Fransa	2.900.000	700.000
İsviçre	1.300.000	700.000
İngiltere	850.000	150.000
Türkiye	1.006.000	323.000

Aynı müddet zarfında Almanya'dan yapılan ithalât 5 milyon dolardan 3,9 milyon dolara, Avusturyadan ithalât 1,3 milyon dolardan 630 bin dolara, Macaristandan ithalât 1,3 milyon dolardan 670 bin dolara inmiştir.

Sanction'ları tatbik etmeyen bu devletlerden bile ithalâtının azalması, İtalyanın bunları ödemek hususunda çektiği sıkıntıdan ileri gelmektedir.

Bugün artık hemen herkes itiraf etmektedir ki İtalyaya karşı 18 ikinci teşrin 1935 den beri tatbik edilmekte olan ekonomik sanction'larla bu devlete giriştiği hareketten alikoymağa muvafak olunamamıştır. Bundan sonra petrol ambargosu denilen son koza başvurusu dahi İtalyanın bazı devletlerle olan hususi vaziyeti dolayısıyla ve şimdiye kadar yapmış olduğu hazırlıklarla buna da dayanacağı tahmin edilmektedir.

Dr. Orhan Conker

Sağlık Bakanlığı yönetkeri

Cenevrede bulunan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yönetkeri B. Hüsameddinin beş mayısta Ankara'da bulunacağı haber verilmektedir.

Göçmen işleri

Romanyadan gelecek göçmenler için Köstence'de bulunan vapurların bu günlerde memleketimize dönmesi beklenmektedir. Göçmenler vapurlarla doğrudan Tuzlaya indirilecekler ve buradan mürettep yerlerine gönderileceklerdir. İlk kafileler orta Anadolu mmtakasına yerleştirileceklerdir. Bunların yerleri tamamiyle hazırlanmıştır. Evvelce haber verdiğimiz göçmen evleri yapılarım bazı yerlerde başlanmıştır. Kereste işi hal edilince geri kalanların inşaatına da başlanacaktır.

"Ulus,, un Dil Yazıları

(Baş 1. inci sayfada)

"Dede" kelimesindeki ana kök olan "eg" eski devirlerde akrabalık ifade eden pek çok kelimeler yaratmıştır. "Eke" (büyük hemşire) [4]; kızırcada "eke" (baba) [5]. Çağataycada "eke" (büyük kardeş); "öke" (küçük hemşire veya küçük kardeş) ve saire.

Çağataycadaki "dada" kelimesinin Güneş - Dil teorisi bakımından analizi bize "ata" (altaycada "ada") kelimesinin aynı kaynaktan geldiğini ispat etmektedir:

(1) (2) (3)

dada: (ağ + ad + ağ)

ata: (ağ + at + ağ)

İslav dillerinde "ded" (büyük baba, ihtiyar erkek), "dede" (amuca, dayı), "tete" (baba) "tetka" (hala, teyze) kelimeleri vardır. İslav etimolojisi üzerinde uğraşanlar bu kelimeleri sanskritçe ile bağliyamıyorlar. Yunanca "theios" (amuca, dayı) ve "tithi" (büyük valde) ve bazı Cermen diyaliklerindeki "deite" ve "teite" kelimelerini göstermekle iktifa ederler [6]. Bu kelmeler arasındaki "ded" kelimesinde Güneş - Dil teorisi bir eksiklik görüyor:

Dede: (eg + ed + eg)

ded: (eg + ed + .)

Filhakika eski İslavcada bu kelimenin eski şekli "dedu" olduğu ispat edilmiştir ki son unsurun "uğ" olduğu görülür. "Güneş - Dil

[4] Div. L. T. I, 81, 84, III, 5.

[5] Radlof, I, 676.

[6] Miklosich, s. 44.; E. Bernerker, I, 191.

İSTANBUL TELEFONLARI:

İç Bakanı İstanbulda

İstanbul, 28 — İç İşler Bakanı B. Şükrü Kaya bu sabah Ankaradan İstanbulda geldi ve Haydarpaşa garında karışlandı.

Sami paşa oğlu Sezainin cenaze alayı

İstanbul, 28 — Değerli edip Sami Paşa oğlu Sezai'nin cenazesi bugün kaldırılarak Gökusu'daki aile mezarlığına gömüldü. Güzide bir kalabalığın bulunduğu cenaze alayında, C. H. P., İstanbul vilayeti ve halkevinin çelenkleri göze çarpıyordu.

Bayan Sellier Ankaraya geliyor

İstanbul, 28 — Fransız hükümetinin milletler cemiyeti nezdindeki terbiye ve sosyoloji delegesi olup bir kaç gündünberi şehrimizde bulunan Bayan Sellier bu akşam Ankaraya hareket etti.

Föniks sigorta şirketinin vaziyeti

İstanbul, 28 — Avusturya Föniks sigorta şirketinin muhtelif bankalardaki mevduatının ki yüz elli bin liradan fazla olduğu söyleniyor. Ayrıca şirketin, hükümetin emrinde 75.000 liralık teminat akçesi vardır. Bu paraların şirketle alakalı alacakları tatmin edecek miktarda olduğu tahmin ediliyor. Verilen haberlere göre İsviçreli bir sigortacı grubu Föniks şirketinin işlerini kâr ve zararıyla birlikte devralacaktır.

İstanbulda «Türkkuşu» 3 mayısta açılıyor

İstanbul, 28 — 3 mayıs tarihinde üniversitenin arka meydanında «Türkkuşu» kurumunun İstanbul şubesi törenle açılacaktır. Paraşütle atlama yeri olarak kullanılacak olan Beyazıt kulesine asansör konulmak üzere tetkiklere başlanmıştır.

Bayan Afet Berline gitti

İstanbul, 28 — Bayan Afet bugün gelerek konferans vermek üzere bu akşam Berlin'e hareket etti. Bayan Afet garda İç işler Bakanı B. Şükrü Kaya, İstanbul valisi B. Muhittin Ustündağ'la kadın erkek büyük bir kalabalık tarafından uğurlandı.

Kızılayın Bebek sergisi

İstanbul, 28 — Kızılay cemiyeti hazırladıkları doğru İstanbulda bir bebek sergisi açacak ve bu sergide muhtelif memleketlerdeki çocukların kıyafetleri, mankenlerle gösterilecektir.

Yabancı gemilerde staj görececek gemicilerimiz

İstanbul, 28 — Şark sularına işleyen İsviç ticaret gemilerinde staj görmek üzere altı mülâzım kapdan ve dört makinist ayrılmıştır. Denizyolları idaresi vapurculuk şirketinin eski vapurlarından «Dumlupınar» ve «Bülend» vapurlarını da satılığa çıkardı: Satış 4 mayısta yapılacaktır.

Festivale hazırlık

İstanbul, 28 — Bu yıl İstanbulda yapılacak festivalin hazırlıklarıyla meşgul olmak üzere valinin reisliğinde dağcılık kulübünde bir toplantı yapılacaktır.

İzmit umumî meclisi

İzmit, 28 (A.A.) — Bugün vilayet umumî meclisi İlyab B. H. Oskay'ın bir söyleyişle açıldı. Nizamname okunduktan sonra seçim yapıldı. Rifat Yüce ikinci reisiğe, Sedat Pek ve Enver Bakan da sekreterliklere seçildiler. Bundan sonra encümenler ayrıldı.

Çağrı

Bütçe encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

***

Kamutay maliye encümeni heyeti umumiye içtimandan sonra toplanacaktır.

maî mevki sahibi olanlara hitap ederken kullanılır [13]. Bu kelimelerin depsi de anlam ve fonetik bakımdan birbirleriyle bağlı kelimelerdir.

(1) (3) (3) (4)

Tedü: (eg + et + ed + üğ)

Dede: (eg + ed + . + eg)

Tetik: (eg + et + . + ik)

Tete: (eg + et + . + eg)

Dedek: (eg + ed + . + ek)

Tetey: (eg + et + . + ey)

Muhtelif dillerde "haba" veya "anne" mefhumunu ifade eden bu gibi kelimeleri tesadüfler veya "cocuk dili - Jallwort der Kindersprache" diye izah etmek doğrudur değildir. İlk insanların dili de çocuk dili değil miydi? Tesadüfler de yoktur Menşee birliği meselesi vardır. Bugüne kadar arapça zannettiğimiz "amca", "abu" kelimesiyle türkçe "abağa", "abu" mançuca "amuta" (teyze) [14] kelimesi türkçe "ömögon" ile arapça "ümmün", sırbca "ced", uk. raynaca "gid" (büyük baba) ile arapça "ced" türkçe "dede", rusca "zet" (= damad) yalnız tesadüf midir

Klassik ekole mensup âlimler bazan çok garip fikir serdediler. Karayimcedeki "tete" kelimesinin Radloff "rusçadan" diye yazdığı gibi, Pekarski de yakutçadaki "tete" kelimesinin rusçadan alınmış olduğunu söylemiştir. Halbuki Radlof aynı sahifedeki Kazanca "tetey" (= büyük hemşire) kelimesini "kazanca" deniikle geçmiştir.

A. İNAN

[13] " " " " 1651.

[14] Zaharof. Mançu Lügati, 4p.

Mayıs ayı kontenjanı

Gümrükler umum direktörlüğü mayıs ayma ait gümrük kontenjan tevziyatını gümrüklere bildirmiştir.

Muğlada yol ve köprü işleri

Muğla, 28 (A.A.) — İlin bütün şoseslerine arsulusal işaretler konacak ve daimi tamirat amelesi için her 5 kilometrede bir amelenin oturmasına mahsus binalar yapılacaktır.

İlin en büyük köprüsü olan Dalaman köprüsü bir aya kadar bitecektir. Son üçüncü ayağın yapılması da bitmek üzeredir. Köprü bittiginde törenle açılacaktır.

Ziraî mahsullerimizden pamuk üzerinde çalışmalar

Tarım Bakanlığının, pamuk cinslerini islah etmek için, çok esaslı tedbirler aldığı, bundan önce, muhtelif vesilelerle, okuyucularımıza haber vermiştik. Bunun için, pamuk ziraatı yapılan yerleri mmtakalara ayıran Bakanlık, uzun tecrübelerden sonra, bu mmtakalarda hangi cins pamuk tohumlarının o yer için, verimli olduğunu tesbit etmiştir. Bir çok yerlerde tohumlar üzerinde tecrübeler devam etmektedir. Bakanlığın tohum cinslerini tayin ettiği mmtakalarda, başka cinslerin ekilmesi yasak edilmektedir. Fakat, çiftçiye, ziraatine yetecek miktarda, tohum dağıtıldıktan sonra bu yasak tatbik olunmaktadır. Geçen mevsim içinde, bu suretle, halka 1 milyon 191 bin kilo pamuk tohumu dağıtılmıştır. Bunun bir milyonu 44 bin kilosu Adana pamuk üretme çiftliğinden, 47 bin kilosu Nazilli üretme çiftliğinden ve 100 bin kilosu da Eskişehirde Sakarya vadisinde yetiştirilen tohumlardandır. Adanada (Klevland) ve diğerlerinde (Akala) tohumları üretilmektedir.

Bu yıl Adana çiftliği 50 bin, Nazilli çiftliği 3 bin kilo tohum ekeceklerdir.

Aile ve el sanayii için sergi

Ekonomi bakanlığı tarafından, memlekette aile sanayii ve küçük sanatlar için bir teşvik vesilesi olmak ve bakanlığın bu nevi sanayii himayesi sırasında alacak tedbirlerin de tayinine hizmet etmek üzere önümüzdeki son teşrinin birinde Ankarada bakanlık binası içinde milli bir sergi açılacaktır.

Sergi 15 gün sürecek ve sergi sonunda malî teslim şartıyla, satış da mümkün olacaktır. Bu sergiye bilhassa aşağıdaki sanatlar iştirak edebileceklerdir: 1) Her nevi oya ve tentene işleri, 2) gergef, nakış ve her nevi broderi ve el işleri, 3) ev tezyin ve sanayii grupuna girecek her nevi işlemler ve örgüler, 4) deri üzerine işlemler, 5) sedef karkma işlemler, kehribar işlemler, 6) işlemeli kadın çamaşırları, çocuk elbiseleri, yastıklar, havlılar, masa örtüleri, 7) çorap ve atkılar, şallar.

Ev tezyin sanayii dahil olup ta bu liste haricinde kalan maddelerle de sergiye iştirak olunabilecektir. Eşyanın Ankaraya kadar naklini ve satılmayanların iadesini, muhafaza ve sigorta masraflarını istand tesisatını vekâlet üzerine almıştır. Muvaffakiyet gösterenlere de bunun derecesine göre madalya ve nakdi mukâfat verilecektir.

Bakanlık, Türkofin iç kolları vastasiyle, şimdiden bu sergi için hazırlıklara başlamıştır. İsteyenler, 15 ağustosa kadar, ne miktarda ve ne cins mallarla sergiye iştirak edeceklerini alâkadarlara bildireceklerdir.

Tıbbî Müsamere

Birinci muntaka etibba odasının her on beş günde bir vermekte olduğu tıbbî müsameresinin 10 uncu yarınki perşembe günü saat 20.30 da eskisi gibi Ankara Nümune hastanesi konferans salonunda yapılacaktır.

Gürbüz Türk çocuğu

Dün Çocuk esirgeme kurumu genel merkezinde seçildi

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da dün öğleden sonra Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezi salonunda kalabalık bir halk önünde Gürbüz türk çocuğu seçimi yapılmıştır. Seçim bu yıl çok rağbet görmüştür.

Hakem heyeti: B. Dr. Hamid Osman (Çocuk hastahaneleri müte-

hassısı), Bayan Dr. Operatör Fitnat (Anakucağı direktörü), Bayan Süzan (Kreş direktörü) idi.

Seçim sıfır yaştan 12 yaşına kadar olan çocuklar arasında yapılmış ve bu seçime 48 çocuk girmiştir. Birincilik ve ikincilik kazananlara kıymetli hediyeler verilmiştir.

Seçimde kazananların isimlerini aşağıya yazıyoruz:

Birinci grupu teşkil eden sıfır yaştan bir yaşına kadar olan çocuklar-

Müsabakada birinci ve ikinci gelen küçüklerden dördü

da 11 aylık Doğanın birinciliği, 11 aylık İpek ikinciliği;

Gene birinci grupun ikinci kısmında bir buçuk yaşında Yılmaz birinciliği, iki yaşında Osman ve Yurdagül ikinciliği; ikinci grupun yaşları ikiden yukarı altıya kadar: İhsan birinciliği, Sabahat ikinciliği, Erduğan ikinciliği, üçüncü gruptan yaşları altıdan dokuza kadar, Birsan birinciliği, dördüncü gruptan: yaşları 9 dan 12 ye kadar, Münevver birinciliği kazanmışlardır.

Doktorlar arasında

Olti hükümet doktoru B. Kenan Şavhat hükümet doktorluğuna, Eski Akhisar hükümet doktoru B. Nuri Soma hükümet doktorluğuna, açıkta kadın hastahaneleri mütehasısı B. Rifat Ankara hususî idare seyyatı doğum mütehasısı, Soma hükümet doktoru B. Sadık Alaşehir hükümet doktorluğuna, Çeşme hükümet doktoru B. Sakı Çeşme belediye doktorluğuna, Artova hükümet doktoru B. Salâhaddin Tokat hükümet doktorluğuna, Urfa memleket hastanesi iç hastahaneleri mütehasısı B. Necib Ağrı memleket hastanesi iç hastahaneleri mütehasısı, nakil ve tayin edilmişlerdir. Cornu vilâyeti sağlık ve sosyal direktörü Dr. Sadri istifa etmiştir.

ından kurdela kesilmiş ve lise talebesinin hep bir ağızdan söyledikleri cumuriyet marşı ile binaya girilmiştir.

Açılma töreninde bulunanların isteklerine tercüman olarak Başbakan Refet Ülgen tarafından Atatürk, İsmet İnönü ve Kültür Bakanı Saffet Arıkana tazim telgrafları çekilmiştir.

Türk Maarif Cemiyetinin Ankara'da yapmağa karar verdiği kollej binası için lâzım olan arsanın da satın alındığı ve mayıs ayı içinde inşaat başlanacağı haber alınmıştır.

Cemiyet yönetim kuruluna hayırlı başarılar dileriz.

Gündelik

PIRİNÇ KANUNU

(Başı 1. inci sayfada)

normal sayılabilecek bir maliyetle yetiştirilmesi lâzımdır ve ancak bu yolda bir çalışma, ona, mutlaka gidilmesi lâzımgelen, yabancı pazarları açabilir.

Büyük Millet Meclisi encümenlerinde konuşulmakta olduğunu söylediğimiz lâyiha, sıhhat tedbirlerini de artırarak pirinç ekiminin inkişafı yollarını açmak üzere. İyi tohum sıhhi usul ve yetiştiriciler arasında toplu ve disiplinli çalışma, layiha ile çok sıkı kayıtlar altına alınmaktadır.

Pirinç ekilen yerlerde, akarsulardan faydalanma işinin hazin maceralarından birini mutlaka dinlemiş olacaksınız. Zaman, zaman bir köye karşı diğer bir köy, bir aileye karşı bir aile bir suyun başında yıllarca tartışmışlardır. Bu didişmelerde her şey ortaya atılır, devlet otoritesini şaşırtmak için her tedbire başvurulur, arada birçok kan döküldüğü de olur.

Rejim eski devirlerin bu çirkin tarihini kapatmış ve layiha ile de saygı ve sevgiye dayanan toplu bir çalışmanın kaidelerini koymuştur.

Pirinç layihasının bir kıymeti de, istihali yükseltme yolunda, teknisyenlerimizin - artık kanunlaşmak değerini kazanan - bir eserleri oluşudur. Kemal ÜNAL

Fransız seçimi

Hakkındaki resmî istatistik çıktı

(Başı 1. inci sayfada)

muhafaza etmiş, bir namzed kazanmıştır.

Müstakil sosyalistler: bir mebus yerini muhafaza etmiş, 3 mebus kaybetmiştir.

Radikaller: 23 mebus yerini muhafaza etmiş, 2 namzed kazanmış, 7 namzed kaybetmiştir.

Müstakil radikaller: 11 mebus yerini muhafaza etmiş, 2 namzed kazanmış, 3 namzed kaybetmiştir.

Sol cumuriyetçiler: 33 mebus yerini muhafaza etmiş, 5 namzed kazanmış, 5 namzed kaybetmiştir.

Halkçı demokratlar: 12 mebus yerini muhafaza etmiş, iki namzed kaybetmiştir.

Cumuriyetçiler: 40 mebus yerini muhafaza etmiş, 11 namzed kazanmış, 2 namzed kaybetmiştir.

Muhafazakârlar: 4 mebus yerini muhafaza etmiş, 2 namzed kazanmıştır.

Paris, 28 (A.A.) — Müşahidler, komünistlerin, 1932 senesinde 790.000 rey almalarına mukabil şimdi 1 milyon 500.000 rey almalarını hayretle karşılamışlardır. Radikal sosyalistler şimdi sosyalistler ve komünistlerle birlikte kurdukları halkçı cepheden çekilmek ve gelecek pazar günü reylerini mutedil sağ cenahlılara vermek zaruretindedirler. Bununla beraber halkçı cephenin seçim vaziyeti, radikal sosyalistleri, komünist namzedlerin en çok rey aldıkları bütün dairelerde, onlar lehine vazgeçmeğe mecbur bırakacağı hatırlatılmaktadır.

Vaziyet sosyalistlerle radikal sosyalistler için güçtür ve helki de gelecek pazar bu vaziyet komünistlerin kazanmasına yol açacaktır.

Bazı siyasal müşahidler, eski parlamentonun 160 radikal sosyalist mebusuna karşı yeni parlamentoda ancak 120 radikal sosyalist bulunacağını ve sosyalistlerin 130 yerine 110 mebusan ibaret olacağını söylemektedirler.

Başta B. Kiyap geliyor

Ajakcio, 28 (A.A.) — "Korsika" Paris şarkurulu başkanı müstakil namzed B. Kiyap, eski bakanlardan müstakil namzed B. Landrinin kazandığı 7542 reye karşı 7738 reyle seçilenlerin başında bulunmaktadır.

İki nahiyenin seçim neticesi henüz belli değildir.

Bir çok kasabalarda hâdiseler çıkmış, belediye reisleri, bütün seçim muamelâtının yolunda cereyan ettiğini tasdik eden zabıt varakalarını imza etmek istememişlerdir.

Bu belediyeler zabıt varakalarını imzadan istinkâfta ısrar ettikleri takdirde, mebuslar meclisi seçim muamelâtının yolunda cereyan ettiğini bizzat tasdik mecbur olacaktır.

Fransız gazeteleri ve seçimin neticesi

Paris, 28 (A.A.) — Gazeteler seçimin birinci turu neticeleri ile bilhassa meşgul olmaktadır.

"Eko dö Pari" komünist partisinin muvaffakiyetlerinden bahsederek Paris ve civarında bu partinin büyük muvaffakiyetler kazanmış olduğunu, fakat vilayetlerde halkın komünist partisi hücumlarına şiddetli surette mukavemet eylemiş bulunduğunu tebarüz ettirmektedir.

Jur gazetesi ikinci turda bir çok nasyonalist namzetlerin muvaffak olmayacağını sanmakta ve fakat bu muvaffakiyetleri geçen pazar günü kazanılan muvaffakiyetlerle karşılayabileceğini yazmaktadır.

Maten gazetesi seçimin birinci turunun verdiği neticenin, bugün milletin, işsizlerin çokluğundan ve ekonomik buhranın genişliğinden dolayı, duyduğu hoşnutsuzluğun bir ifadesi olduğunu bildirmektedir.

İngiliz mahfilleri vaziyeti yakından takip ediyorlar

Paris, 28 (A.A.) — Övr gazetesi, Fransız seçimi ve İngiliz kamoyu hakkında diyor ki:

"İngiliz kamoyu ve hele İngiliz hükümeti Fransız seçimini gittikçe artan bir ehemiyetle takip etmektedir. Londra'da bu seçimin sol cenah için bir muvaffakiyet olacağı kestirilmekte ve bunun neticesinde Fransa ve İngilterenin Milletler Cemiyeti çerçevesi içindeki işbirliğinin daha ziyade sıkılaştırılması gerekmektedir. İngiltere, mümkün olduğu kadar çabuk bir surette İtalyan - habes anlaşmazlığının halli için Fransayı her halde tatmin etmeğe gayret etmektedir.

Fransada iktidar mevkiine gelecek bir sol cenah hükümeti, iç siyasette büyük değişiklikler vukuuna sebep olmayacaktır. Dış siyasete gelince, esasen alâkalı mahfiller, Fransız dış siyasetinin gün geçtikçe kıymetini kaybetmekte olduğuna kanidirdir. Bu dakikada Fransız dış işleri bakanlığı, Fransız - İngiliz işbirliğinin daha ziyade sıkılaştırılması meselesini gözden geçirmektedir. Böyle bir siyaset, daha sağlam bir emniyet verebilecek mahiyettedir. Hatta Roma ile Paris arasında bir uzlaştırıcı rolü oynaması düşünülmektedir. Eğer Musolini, Fransız tekliflerini kabul etmezse, Fransa katı surette İngiliz siyasetine bağlanacaktır."

"Fransız milleti faşistliğin aleyhindedir."

Moskova, 28 (A.A.) — Fransız seçiminin ilk seçim devresi neticesinden bahseden Izvestia diyor ki:

"Şimdiki Fransız seçimi faşistler ile faşist aleyhtarları cephe arasında iki senedenberi yapılmakta olan şiddetli savaşın siyasal bilançosunu göstermektedir.

Faşist cemiyetler vakta bu seçime resmen namzet gösterilmemişlerdir. Fakat netice bunların Fransız halk yığını üzerindeki siyasal nüfuzunun ne kadar az olduğunu isbat etmiştir. Fransız faşistleri ve onları koruyan Almanlar, Fransız halk yığınından açık bir cevap almışlardır. Fransız milleti faşistliğin, harb kundakçılarının aleyhindedir."

Edebiyat

Ölen üstad Sezai ye dair hatıralar

Rahmetli üstad Sezai hakkında dünkü sayımızda çıkan yazıda şöyle bir fıkrâ vardı: "Sezainin Alfons Dode'den tercüme ettiği Jak adındaki roman servetifünunun 1891 de çıkan üçüncü cildinde tefrika edilmişti."

Bu yazıyı okuyan üstad Ahmet İhsan, dün bize, Jak'a dair şu hatırasını anlattı: "Tercümelerini Sezai bize Londradan gönderiyordu ve bunlardan servetifünuna son defa konulan parçada, "Edebiyat gazetesinde beklenen işi gördükten sonra da gazeteyi kapamak kolaydı...", Bu tefrikanın çıktığı gün Takvimi Vekayi'in kapatılması için padişahın bir iradesi çıkmış imiş... Beni çağırılan sadret müsteşarı ile aramızda şöyle bir muhavere başladı:

— Takvimi vakayin kapanacağını nereden biliyorsunuz?

— Haberim yok.

— Nasıl olur? Bugünkü roman tefrikanın — yukarıda bahsettiğim fıkrayı okuyarak — bunu imâ ediyorsunuz?

— Jak, telif değil, tercümedir. Aslına tetkik ederseniz görürsünüz ki bu fıkrâ, Fransızca nüshasında da böylece yazılmıştır.

— Neden bugün koydunuz?

— Sırası gelmişti de onun için.

— "Sırası gelmişti" demekten maksadınız Takvimi Vekayin kapanmasını ima değil mi?

— Ne münasebet! bu cümle bir başka tesadüfle bu tefrikada çıkmaz, gelecek haftaya kalabilirdi ve bu hafta onun yerine "Mabadi gelecek nüshada" kelimeleri şikâbilirdi.

Buna benzer bir konuşma tarzile sorguya çekilmem tam onbeş gün sürdü. Neticede cezadan kurtulduk; fakat Jak tefrikası yasak edildi..

Üstad Ahmet İhsan'ı dinledikten sonra Abdülhamit rejimi ve o rejimde gazete çıkartıp halkı tenvire uğraşmanın ne demek olduğu hakkında — o devire yetişmiş olanlar — kolayca hükümlerini verebilirler.

Bu hâdiseler bundan yıllarca önce Abdülhamit rejiminin kasıp kavurduğu İstanbulda geçmişti.

Üstad Sezai, bu siyah günlere ebedi bir son çeken Atatürk rejiminin İstanbulunda, hayata, her halde, gözlerini bahtiyar olarak yummuştur.

Nişanlanma

İstatistik genel direktörlüğünde Bayan Muhteremle Divanı Muhasabat tahsilat şubesi memurlarından Bay Niyazi Egesel'in nişanlanma merasimi onları sevenlerin arasında yapılmıştır. Yeni çiftlere saadetler dileriz.

Tetrika: No: 46

Evlilik ve Ötesi

Yazan: Jak ŞARDON

Türkçeye çeviren: Nasuhi BAYDAR

Bu derece eksiksiz bir bahtiyarlık ona soğuk görünüyordu. Başkalarında gördüğü aşk, onun bilinen hiç bir kadroya sığmayan aşk fikrine hiç bir vaat cevap vermiyordu.

* * *

Kastanye, Alber'e bakarak :

— Göbek salıveriyorsun, azizim, dedi. Suçlusun. Otuzuna vardın, değil mi? Her gün sabahları yirmi dakika jimnastik yapmaz mısın. En iyi hareket de budur.

Yere, halım üzerine uzandı.

— Karnıma bak. Gerilen pazıları görüyor musun? İşte buna pazıdan kemer, derler.

Kastanye, yüzü kıpkırmızı, yeleşini çekti.

— Yirmi dakika, çok bir şey değil.

Alber, gözlerini dikmiş, saatine bakıyor-

Kastanye:

— Sen acayib surette babana benziyorsun, dedi.

— Eve dönmem lâzım. Saat altıda, randevum var.

— Daha şimdi geldin. Dört aydanberi görüşmemiştik. Evinde seninle konuşulmaz oldu.

— Sırtımda ağır bir yük var.

Sustu ve sonra, odada dolaşırken devam etti:

— Yirmi dakika değil ama, her gün!

Minanikî bir hareketle kütüphaneden bir kitap alıp tekrar yerine kovdu.

— Burada rahat çalışıyor musun?

— Pek rahat.. bu kış, yukarı kattan bir piyano sesi gelirdi. Onu dinlemekten kendimi alamazdım. Oradaki kiracılar gittiler.. şimdi sessizlik beni kaygılandırıyor, sıkıyor.. kendimi bulamıyorum.. Odet, pek güzel bir ciddiyetle çalışmama nezaret ediyor.

Saat beşten önce dışarı çıkmak hakkım değil. Yani, o saatten önce çıkacak olsam istidatım hakkındaki iyi düşüncelerini yıkmış olacağım..

Masanın kenarına oturdu.

— Aklıma bir piyes yazmak geliyor..

Oda karanlıklara bürünüyordu. Yalnız, camekânlı bir şahniş gölgeli çerçevesi içinde aydınlık görünüyor ve Kastanye'nin güzel başı, bu ışık çerçevesi içinde siyah, irtisam ediyordu.

Elektriği yakarak:

— Piyesin mevzuu şu; tam olgun bir adam tasavvur ediyorum ki sevdiği bir karısı ve çocukları vardır, zengindir, sıhhatlidir..

Odanın birdenbire ışık içinde kalması Alber'i titretti, fakat bir şey demeksizin cebinde saati kurarak Kastanye'yi dinlemek üzere oturdu.

Jannöre'nin hayali gözlerinin önüne geldi ve hazırlanmış olduğu sözleri bir kere daha kendi kendine tekrarlardı: "Evet, dosyanız bendedir ve emrinize amadedir. Babama üç bin frank borçlu idiniz ve bu borcu, Ruan'dan yazdığımız bir mektubla ikrar ediyordunuz. İşte o mektub. İzin veriniz de size okuyayım.. halbuki, bu üç bin frangı sizden istemiyorum."

— Sahneyi tasavvur ediyor musun?

Gözleri Kastanye'nin üzerinde olan Alber dikkatli bir tavurla ve yavaş yavaş:

— Evet, dedi. Pek acayip.. hakikaten..

şaşılacak şey.

— Zannedersem fena değil.. daha düşüncem ve altmış yaşına doğru yazacağım. İnsan ihtiyaçlamadan bir şey bilemiyor.

Odanın dip tarafına doğru yürüdü. Sonra, birdenbire dönerek:

— Beni dinle azizim, sana bir şey söyleyeceğim ki şaşıracağsın: Evlenmelisin.

— Ben mi?

— İşte artık olgun, kelli felli bir adamısın. Evlenmelisin.

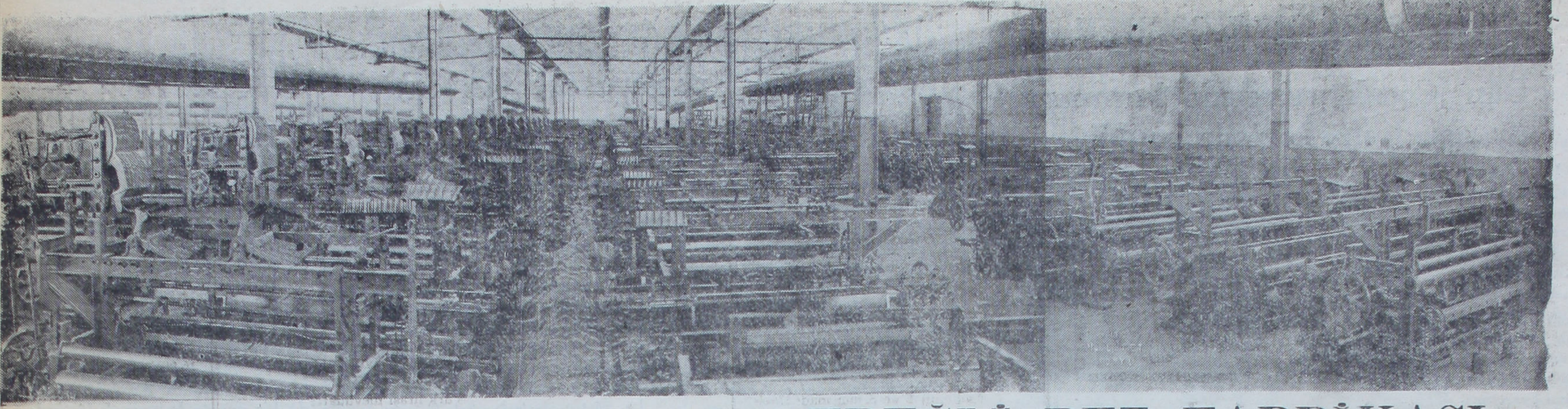
Kastanye'ye merakla bakan Alber, kalkmışken yerine oturarak:

— Hayır, dedi.

— Anlıyorum. Bağlanmaktan korkuyorsun. Bu eski bir hurafedir. Erkek, ev hayatında, bu sakin muhitte asıl serbesttir, yani hakiki surette kendisidir. Esir hayatı geçiren zavallı bekârlardır. Onlar, mütenâzilen çok şiddetli hislerin heyecanı içindedirler. Vakra ben müstesna, çok tatlı, sadık bir kadını evliyim..

— Hayır dostum, evlenmeyeceğim.

(Sonu var) >

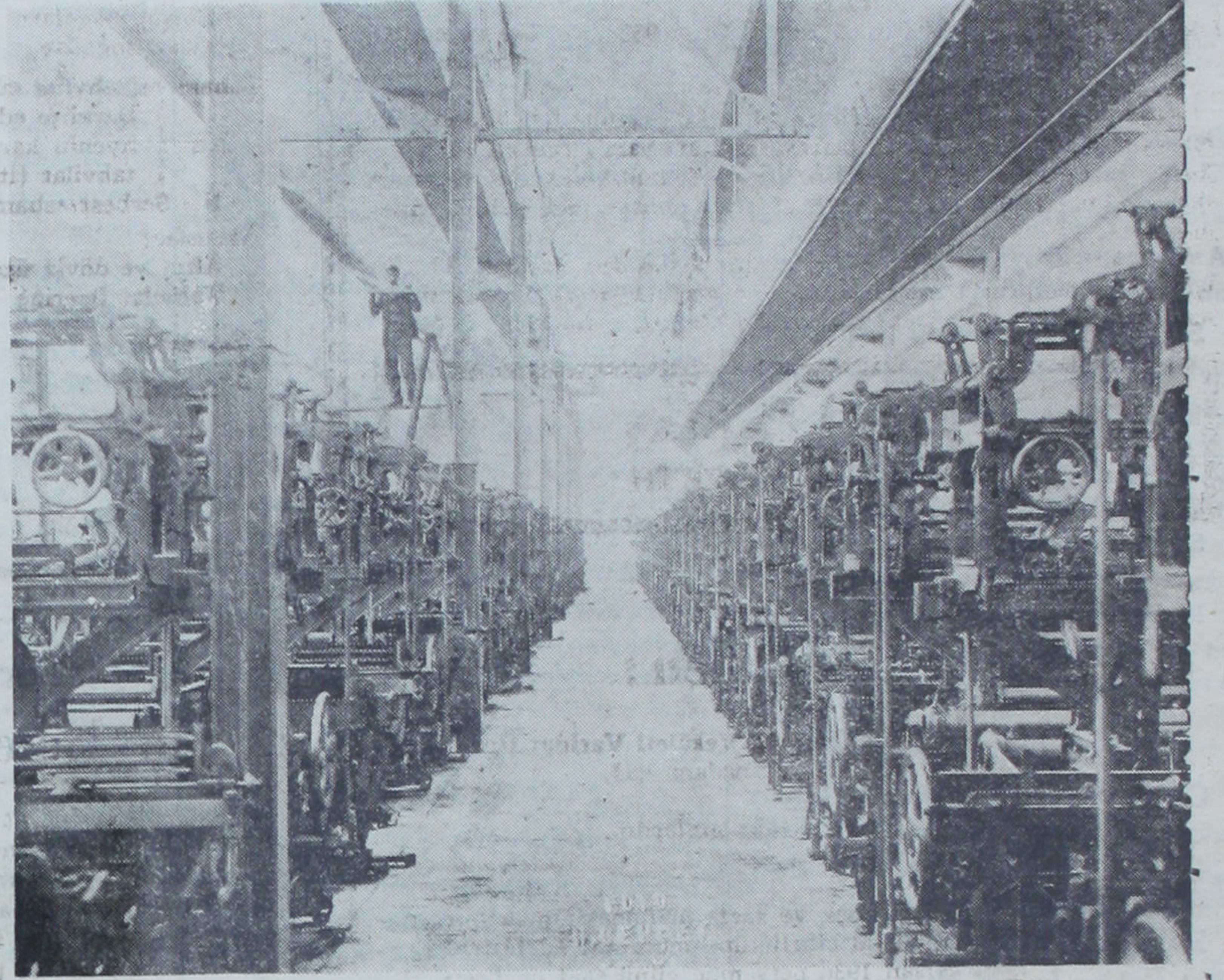
Beş yıllık planın yeni bir zaferi:EREĞLİ BEZ FABRİKASI

Beş yıllık endüstri planımızın en büyük ve şerefli zaferi olan Kayseri-bez kombinasyonu aylardan beri her gün biraz daha artan bir faaliyet ve randımanla çalışmasına devam ediyor. İzmit kâğıd fabrikasının preslerinden çıkan ilk türk kâğıdı, günlerdir büyük bir övünç ve sevinçle elden ele dolmaktadır. Kömür ve cam fabrikalarımız çoktan beri birer hakikattir.

Bugün de beş yıllık endüstri programımızın yeni bir zaferini müjdelemek mevkiinde bulunuyoruz: Temeli 20 ilkteşrin 1934 de atılmış olan Ereğli bez fabrikasının yapı işleri ve makine montajı tamamen bitmiştir. Fabrika, yapısı ilerleyen enerji santralının da tamamlandığı gün işleme başlayacaktır. Bu suretle, pamuklu dokuma endüstrisi sahasında tam istiklalimizi elde etmek

ve pamuklu hususunda dışarıya bel bağlamamak için açılmış olan mücadelenin yeni bir zaferi kaydedilmiş oluyor.

Ereğli bez fabrikası, beş yıllık planın gözettiği Kayseri ve Nazilli fabrikalarından hacim itibariyle daha küçük olmakla beraber, memleket ekonomisinde ehemiyetli bir rol oynayacak vaziyettedir. Senede 1,4 milyon kilo yerli pamuk kullanılarak 4 milyon metre ince bez ve 600 bin kilo ince iplik yapacak olan bu fabrika 1500 işçi çalıştırmak suretiyle yalnız Ereğli ve muhiti için bir refah ve medeniyet unsuru olmakla kalmıyacak, aynı zamanda Eskişehir şimalinde Sakarya vadisinde ekilmeye başlanan ince elyaflı pamukları satın almak suretiyle bu mntakanın zirai

RESİMLER

Beş yıllık endüstri planımızın gerçekleşen örnekleridir.

kalkınmasını ve yüksek kaliteli pamukların ekimini teşvik edecektir.

1934 senesi zarfında bu mntakadan 12 bin kilo pamuk mahsulü alınmıştı. Bu mahsulün önmümüzdeki seneler zarfında yirmi otuz misline çıkacağı muhakkak görülmektedir. Tarım Bakanlığı bu gerekli ve muhakkak inkişafı göz önünde tutarak Eskişehirde Sazova tohum üretme çiftliğini pamukların ıslahı işiyle uğraşmaya memur etmiş ve ayrıca Mayıslar köyünde bir de modern çırçır evi yaptırmıştır. Bu çırçır evi seneden seneye genişletilmek suretiyle ilerde bir milyon kiloyu bulacağı tahmin edilen Sakarya vadisi pamuklarını tamamiyle tasfiye edebilecek bir kuvvettir. Burada yetişen akala pamuklarından 40 ve hattâ 50 numaraya kadar ince iplik

yapılabileceği bugün tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

Fabrika şimdiden Eskişehir ve Adana mahsulü pamukları satın almaya başlamıştır.

Ereğli bez fabrikası salaspor mermersahı ince patiska, mendillik, seten, zifir, poplin gibi yüksek kalitede bezler imal edecektir.

En modern makina ve vasıtalarla cihazlanmış olan Ereğli bez fabrikasının mamulâtı memleketimize bugün dışardan gelen pamukları aratmayacak bir kalite ve üstünlükte olacaktır.

Memleketin politik ve sosyal inkişafını hızlandıracak olan endüstrileşme hamlemizin bu yeni merhalesini göğsümüz sevinç ve gururla dolu olarak selamlıyor, ve yarına her zamandan daha umudlu gözlerle bakıyoruz.

Tefrika: No: 45

OPYEKÜN HARE

Harbde, en küçüğünden tutunuz da en büyük harekete varıncaya, bir ösinde, düşmanın her hangi bir yanlışlığından istifade ederek, karada, havada, veya denizde bu gibi aziyetleri ihdas etmek, taktik ve stratejik maharettir.

Tanenber meydan muharebesinde bu husus gerçekleştirildi. O meydan muharebe, böyle bir saldırıda öz kuvvetin nasıl bulunduğunu da göstermektedir. (23). Ölü ve

(23) Muhtelif bakımlardan bu meydan muharebesi hakkında "Tanenberg", "Kahpe harbi dünya harbi muhakemesi önünde" ve "Harbte nüfuzsuzluk" adlı eserlerimizde mütale

yaralı, kendi zayıyatımız 12,000 kişi olduğu halde düşman esir düşmeyen yaralılar hesap dışında olmak üzere, 120.000 kişi ölü ve esir vermişti.

Kelimenin tam manâsıyla yapılan yok edici meydan muharebelerinin çift değeri vardır; bu gibi meydan muharebeleri düşmana katî darbeyi indirmekte, buna karşı, kendi kuvvetini az nisbette zayıf düşürmektedir.

Düşmana, önden değil, vani, cephesine saldırılmadan yalnız bir vandan darbeyi indirmek düşüncesi, sapa bir harekettir. Düşman sakin durmaz; o, hasmının yanını çevirir, yani, kendisine saldırılmayan cepheden saldıran düşmana doğru harekete geçer, ki bunun neticesi, cephe muharebesi olur.

9. uncu ordu, 1914 yılı son teşrininin başlangıcında, şarkta, Varşovada Pozanni üzerine yürüyen düşmanın şimaldeki cenahına doğru ileri harekete geçtiği zaman, bu cihe-

ti bütün ciddiyetiyle öğrendi. 9 uncu ordu, "Tanenberg" den fazlasını elde etmek istedi ve, rus ordusunun cephesine, bu harekete uygun bir surette saldırılmadan yanlara doğru yayılarak çevrildi. Bu ciheti yalnız kaydetmekle iktifa etmek istiyorum. Bunun verdiği netice, düşmanın kendisine karşı var kuvvetle cepheden harekete geçmesi ve sıkıştırması oldu. Düşmanın da, 9 uncu ordunun en dış cenahına saldırıma kalkması vaziyeti çok nazik bir duruma soktu.

Şüphesiz ki, çevirenin arkasındaki kuvvetli bir kademelenmiş tertibi çevirmek için birbirini aşan bir cenaha ihtiyaç vardır. Bugünkü yığın halindeki ordularla, çevirenin de çevrilmesi pek kolaylaşmıştır. Nitekim, bu bizim başımızdan, yukarda bahsedildiği gibi, yalnız 1914 de şarkta değil, 1914 yılı Eylül başlangıcında Paristen yapılan harekette de geçti. General Kont von Schlieffen'in çeviren cenahın kuvvetlendirilmesi hakkında-

ki ikazına, ne kadar ehemiyet verilse gene azdır; ancak bunu başarabilmek için de elde mevcut kıtalar bulunması gerekir.

Düşmanın darbe indirilmiş yanını geriye doğru kıvrırmak ve ondan sonra, yetiştirilen kuvvetlerle gittikçe daha ziyade çevirmek suretiyle sökülün çözülen hasmın geri çekiliş volunu tehdit etmek için, en geniş ölçüde bir stratejik çevirme hareketi de nihayet, bir noktada taktik bir çevirme hareketi yapmak gayesini tasırmaktadır.

Benim Tanenberg'de yaptığım gibi, düşman cephesinde, saldırmanın, içeriye doğru yürüyebileceği bir cedit olunca da, vaziyet aynıdır. Bu takdirde, düşmanın iç yanını, evvelâ sırf taktik olarak ateşle çevirip kavramak, ondan sonra, vanlarını alabildiğine birbirinden ayırmak, düşman cephesindeki deliği mütemediyen genişletmek ve bu delikten durmadan çevirmek lâzımdır.

(Sonu var)

ITALYAN - HABEŞ HARBI

İngiliz dış bakanlığı sulh şartlarını hazırlıyor

Habeş prensesi Thai, B. Heryo ya italyan zulümlerini anlatan bir telgraf çekti

Londra, 28 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Dış bakanlığı eksperleri, şimdi bir italyan - habeş sulhuna aid şartları

melidir. Aylarca süren amansız bir çarpışmadan sonra yiğit ve kahraman muhariplerimizin anneleri, karıları, kız kardeşleri olan bizler, düşmanın

İtalyan şimal ordusunun hedefi olan Adisababadan bir görünüş

gözden geçirmekle meşgul olup bu şartların Britanya tarafından kabule değer görüldüğü söylenmektedir.

Haber verildiğine göre, yeni uzlaşma gayretleri B. Eden tarafından Cenevrede B. Flandene izhar edilen ve İtalyanın, milletler cemiyeti konseyinin 11 mayıs toplantısından önce sulh görüşmelerine başlaması için Fransanın ısrarda bulunmasını istiyen arzu ile alakalıdır.

B. Edenin teklifi, Fransayı, habeş anlaşmazlığının Londra tarafından kabule değer bir tarzda halli için gereken noktaların tesbitini istemeğe sevk etmiştir.

Habeş Prensesi Thai B. Heryoya bir telgraf çekti

Lyon, 28 (A.A.) — Negüsün kızı Prenses Thai, habeş askerlerine yardım eden habeş kadınlar birliği namına B. Heryoya çektiği bir telgrafta boğucu gazlar kullanılmasına nihayet yerilmesini istiyerek şu sözleri söylemektedir:

— Askerlerimizin ıstırapı ile elem çekem bizler, onlar için, kocalarımız, oğullarımız için sizden yardım istiyoruz. Harbin dehşeti hemen bit-

zulümünden korkarak gözlerimizi, yüksek insanlık sembolünü temsil eden size çeviriyoruz, B. Heryo...

Milletimiz daima yiğitlik göstermiştir, fakat bugün, aç gözlü düşmanı kovmak için yiğitlik ve feragati nefis kâfi değildir. Evlâdlarımız parçalanmış, yakılmıştır. Düşmanın, göklerden inmiş bir iblis gibi üzerlerine yağdırdığı kimyevi bulutların tesirinden kurtulmak için, parça parça edilmiş etleriyle yerlerde sürünerek kaçmağa çabalyorlar..

B. Heryo, bu telgrafa verdiği cevapta şöyle demiştir:

— Çok hazin telgrafınızı çok ciddi surette dikkate aldım ve muhteviyatını fransız hükümetine bildirdim."

Negüs'ün tayyarecisi İtalyaya gitmiş

Roma, 28 (A.A.) — Negüs'ün tayyarecisi sevkedilen tayyareci Druyye'nin İtalya'da karaya indiğine dair, henüz teyyüd etmeyen bir şayia dolaşmaktadır.

Druyye, Birleşik Amerika'dan yolsuz olarak ithal edilen tayyareyi fransız makamlarının tarassudundan kaçırarak suretiyle Villakubley tayyare meydanından uçuşa muvaffak olmuştu.

Almaniyadan soruacak İngiliz sualleri hazırlandı

Londra, 28 (A.A.) — Dış bakanlığı Almanya verilecek sual varakasının kaleme alınmasını bitirmiştir. Bu sual varakası yarın İngiliz kabinesi tarafından müzakere edilecek ve tasvib edildiği takdirde bu haftanın nihayetine diplomatik yoldan Berline tevdi olunacaktır.

Londra, 28 (A.A.) — Almanya verilecek sual listesi hakkında sorularında İngiltere ile Belçika arasında siyasi konuşmalar yapıldığı bildirilmektedir.

İngiliz mebuslarının Macaristan hakkında bir takriri

Londra, 28 (A.A.) — 12 mebusun mürekkep bir grup Avam Kamarasına bir takrir vermesi kararlaştırılmıştır. Bu takrirden Macaristanın kolektif güvenlik sisteminde bir rol oynayabilmesi ve dünya sulhunun muhafazasına müessir bir surette yardım edebilmesi için, kendi müdafasına elverişli saydığı tedbirleri almak üzere onu silâhsızlandırma andlaşmalarını tedili zamanı geldiği söylenmektedir.

B. Van Zeeland şerefine ziyafet

Varşova, 28 (A.A.) — Dün akşam B. Van Zeeland şerefine verilen ziyafette Polonya ve Belçika başbakanları samimi nutuklar teati etmişler ve bu nutuklarda iki memleketin sulh ve nizama severliklerini Polonya ve Belçika arasındaki ananevi dostluğu tebarüz etmişlerdir.

B. Van Zeeland Brüksel'e döndü
Varşova 28 (A.A.) — Belçika başbakanı B. Van Zeeland bugün öğleden sonra Brüksel'e hareket etmiştir.

Milletler Cemiyeti Konseyinde değişiklikler

Cenevre, 28 (A.A.) — Milletler Cemiyeti Konseyinin teşkilâtı işle meşgul olan komisyon yeniden gayri daimi onbirinci azalığın ihdasını teklif etmeye karar vermiştir. Teklif assamble tarafından kabul edildiği takdirde, bu azalığın Çine verileceği bildirilmektedir.

Komisyon bundan başka, 1933 de ihdas edilmiş ve Portekiz tarafından işgal edilmekte olan azalığın da muhafazasına karar vermiştir. Bu azalığın Eylülde Baltık memleketlerinden birine ve ihtimal Letonyaya verilmesi düşünülmektedir.

DIŞ HABERLER

Yugoslavya da boğazlar hakkındaki notamıza cevap verdi

Cevabın elverişli olduğu haber veriliyor

Yugoslavya hükümetinin resmî gazetesi, isteğimizin haklı olduğunu teslim ediyor ve sulheu türk dış siyasetini övüyor

Belgrad, 28 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor: Türkiyenin Boğazların tahkimi hakkındaki 11 nisan tarihli notasına yugoslav hükümetinin cevabı bugün Türkiye Cumhuriyeti elçiliğine verilmiştir. Avala ajansı yugoslav hükümetinin cevabının elverişli şekilde olduğunu öğrenmiştir.

Belgrad, 28 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor: Hükümetin naşiri olan Samro Uprava gazetesi, Boğazların tahkimi meselesi hakkında uzun bir başmakale yazmıştır.

Gazete, Boğazların asırlardanberi ve bilhassa türklerin Balkan yarım adasına geldiklerindenberi olan durumunu izah ettikten sonra Çanakkale ile Boğaziçinin Lozan andlaşmasının yapılmasından sonraki vaziyetlerini anlatıyor, ve diyor ki:

"Bugün Akdeniz meselesi bambaşka bir çehre almış bulunmaktadır. Zira, italyan üstünlüğü meselesi ile birlikte Britanya imparatorluğunun Hindistan doğru ekonomik ve süel başlıca yolu olan büyük Akdeniz yolunu kesmek meselesi ortaya çıkmaktadır.

Boğazların tekrar silâhlanması meselesinin ortaya konulması, Avrupa'daki son hâdiselerin siyasi neticeleri üzerine hâdis olmuş diplomatik bir demarştır. Fakat, meseleyi istisnai gayretlerin ortaya koymaya ve meselenin hallini hukuki bir zarafetle istemeye muvaffak olarak diplomatik savaşın

daha başlangıcında alâkadar devletlerin hayırhahlığını derhal kazanan türk diplomasisinin şefi B. Rüstü Arasın ittihaz ettiği hâlisane usulü hemen takdirle anmaksak bir hata yapmış oluruz.."

Gazete, milletlerarası durumu ve türk notasının muhteviyatını izah ettikten sonra diyor ki:

"Türkiye, türk diplomasisi şefi Dr. Arasın istisnai kabiliyeti sayesinde, maksadının husulü için milletlerarası durumun gerektirdiği en düzgün usulü tatbik etmiş, mevcut bir andlaşma Almanya ve Avusturya gibi bir taraflı olarak bozmuş, Çanakkale ve Boğaziçinin durumunu tanzim eden 1923 mukavelesinin en normal bir şekilde tadilini istemiştir. Aynı zamanda, Türkiye bütün ulusların şimdiki deniz hükümlerine uygun olarak seyirüfer eden tecim vapurlarının serbestçe geçmesinin teminini de teahhüt etmektedir.

Bütün görünüş, B. Rüstü Arasın meseleyi hal için seçtiği düzgün yol sayesinde, Türkiyenin tatmin edileceği ve bu meseleyi kendi lehine olarak halledeceği merkezindedir.

Dr. Tefki Rüstü Aras, basiret ve siyasi yollar hususundaki derin bilgisi sayesinde, devrimizin en önde diplomatik çehreleri arasında bulunmaktadır.

Boğazların anahtarı Türkiyeye geriye verilirken, aynı zamanda kendisine prestijinin, vekar ve şerefının bir kısmı da, zamanımızın en kıyasatlı ve en cesur islahatçısı olan Kamâl Atatürk tarafından diriltilmiş ve tensik edilmiş Türkiyenin başardığı gayretlere uygun olarak geri verilmiş olacaktır.

Esasen, Türkiyenin bu dış siyaseti, bütün gayretlerini memleketine uluslar arasında kendisine, düşen rolü Akdeniz havzasında işgal ettiği coğrafi ve siyasi vaziyetin ehemiyetine uygun olarak, temine hasretmiş olan Kamâl Atatürkün yüksek eliyle idare edilmektedir.

Türkiye Cumhuriyetinin, büyük şefinin gösterdiği istikamette, komşuları ve müttefikleri ile barış ve sadıkane dostluk içinde inkişaf için daima gösterdiği samimi arzu sayesinde, Boğazların tekrar tahkimi isteği Avrupalı bir emrivaki olarak korkutmamış, fakat İtalyanın Habeşistana yaptığı taarruzun ve Lokarno ve Sen Jermen andlaşmalarının uğradığı akibetin mantıklı bir neticesi olarak görünmüştür. O taarruz ve akibet ki, milletler cemiyeti azasından büyük olmanın devletlerin huzurunu tamamen sarsması ve bunları, hiç değilse kendi kuvvetleri nisbetinde, ellerinde bulunan toprakların güvenliği ile meşgul olmaya mecbur etmiştir.

Sir Çemberleyn Londraya dönüyor

Sir Osten Çemberleyn

Peşte, 28 (A.A.) — Osten Çemberleyn, Londraya dönmek üzere Peşteden ayrılmıştır. Viyanada yine bir gün kalacaktır.

Neşrolunan kısa bir resmî tebliğde bu ziyaretin tamamıyla hususi olduğu kaydedilmektedir.

Bununla beraber, siyasi mahfillerde söylendiğine göre, İngiltere Avuranın cenubu şarkî meselelerine artan bir alâka göstermeye başlamıştır.

Macaristanın Tuna meseleleri hakkındaki görüşü Çemberleyn'e macar devlet adamları ile yaptığı konuşmalar arasında izah olunmuştur.

Bulgar tekzibi ve yunan mahfilleri

Atina, 28 (A.A.) — Gazeteler, dün Nöyyi andlaşması hakkında çıkan haberlerin Sofya resmî mahfillerince tekzibinden dolayı yunan kamoyunun hoşnudluğunu izhar eylemektedir.

Mısır kralı Fuad dün öldü

(Başı 1. inci sayfada)

name mühürlü bir zarf içindedir ve üç isim de gizlidir. Buna rağmen dönen rivayetler bu üç naibin, halen Paris elçisi Fahri Paşa, eski başbakan Nesim Paşa ve Tahir Paşa oldukları merkezindedir.

Londra, 28 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: Bu sabah, saat 7,30 da, Prens Farukun Kahireden telefonla daha emniyet verici haberler gelmiştir.

Saray mabeyncisi Prese bu sabah kral Fuadı gördüğünü ve kendisiyle görüşüğünü söylemiştir. Kralın sıhati daha iyi görünüyordu.

Prens Farukun Kahire'ye dönmeye hakkında bugün bir karar verilmesi muhtemeldir.

Londra, 28 (A.A.) — Kahireden gelen haberlere göre, Mısır hükümeti, dün akşam, bir niyabet meclisi kurmayı nazarı dikkate almıştır. Bu meclisin başkanlığı, kralın yeğeni 62 yaşında Prens Mehmet Ali tarafından deruhde edilecektir.

Kahire, 28 (A.A.) — Kral Fuad ölmüştür.

Kralın hayatı

26 mart 1868 tarihinde Cize sarayında doğmuş olan Mısır Kralı birinci Fuad, 68 yaşında idi ve Mısır idare edenlerin dokuzuncusu idi. Tahsilini İtalya'da yapmış ve Torino askeri akademisinin derslerini parlak neticeler almak suretiyle takip ettikten sonra italyan ordusunda bir müddet hizmet etmiştir. 1890 yılında, 22 yaşında iken osmanlı imparatorluğunun Viyana sefaretine ataşemiliter tayin edilmiş ve orada iken İtalya ve Avusturya - Macaristan dinastileriyle idame ettirdiği samimi dostluk münasebetlerinden, memleketini de istifade ettirmiştir.

1892 de Mısra dönerek orduda bir fırka kumandanlığı almış ve hidivin başyaveri olmuştur. Fakat üç yıl sonra memleketinin ilmi, entellektüel ve manevi kalkınmasına kendini daha iyi hasredebilmek için bu yüksek vazifelerden ayrılarak Mısırda ki insanî, sosyal, ilmi ve entellektüel kurumların inkişafı için canla, başla çalışmıştır.

Genç Prens, 9 ilk teşrin 1917 de Mısır tahtına çıkmıştır. İtilaf devletlerine sadık kaldığı için de, 28 şubat 1922 de Abidin sarayında Mareşal Allenbi'nin okuduğu bir beyanname ile Mısır müstakil bir kiralık olmuştur.

O tarihtenberi nasyonalist taşkımlıkları bastırmak ve İngiltere ile olan vaziyeti idare etmek için çok ustalıklı bir siyasi kullanan müteveffa Kral, Mısırı yalnız anarşiden kurtarmakla kalmamış, onu büyük bir millet yapmak için okumaya, öğrenmeğe sevk etmiştir.

Felsefe, sosyoloji, riyaziye, tarih, coğrafya, arkeoloji, hukuk gibi ilimlere büyük bir alâka göstermekle beraber politikayı da ihmal etmeyen kral Fuad, aile hayatını çok severdi. Evvelce bir kere evlenmiş olan kral, sonradan kraliçe Nazlı'yı aldı.

Yüksek kültürlü ve liberal bir hükümdar olan kral Fuad'ın, Mısırın binlerce yıllık tarihinde yeni bir safha açmış olduğu çekinmeksizin söylenebilir.

Kısa Dış Haberler

* San Pedro — Büyük amerikan filosu altı hafta sürececek manevraları yapmak üzere buradan hareket etmiştir.

Manevranın mevzuu gayet gizli tutulmaktadır.

* Oslo — Avrupa hükümet merkezlerinden bazılarını ziyaret etmiş olan dış bakanı dönmüştür.

* Viyana — Polis, orta tedrisat mekteplerinde taharriyat yapmış ve gizli "Schulkamp" cemiyetine mensup bir çok talebeyi tevkif etmiştir.

* Nevyork — Nazi aleyhtarlarının tezahür yapmalarından karkulduğunu, alman Emden krovazörünün subay ve talebelerinden mürekkep grupları Nevyorkta polis efradı ve hafiyeleri tarafından muhafaza altında olarak gezintiler yapılmıştır.

* Moskova — Kömür ve demir den çok zengin olan Kuznetski endüstri havzasında ilk defa olarak petrol da bulunmuştur. Binaenaleyh garbi Sibiryaya ekonomisini parlak bir istikbal beklemektedir.

Yabancı gazetelerde okuduklarımız

IRK LARIN UYANIŞI

Dépêche de Toulouse gazetesinde Edmond Haraucourt yazıyor:

Dünya her gün biraz daha küçülüyor; tıpkı Balzac'ın "Şaşkın derisi" gibi, gözle görünür bir şekilde büyülüyor. Mesafeler artık mevcut değildir. Endüstri ihtiralleriyle daha fazla ağır basan fenni keşifler en uzak milletleri birbirleriyle sıkı bir münasebet haline koyuyor; daha önce kadar bizi tamamiyle kayıtsız bırakacak hadiselerin hususi hayatımıza kadar tesirlerini görmeye artık alıştık; dünyanın bir ucunda vukua gelen bir afetin pazarlarımızda ve evimizde kendiliğinden meydana getirdiği reaksiyonlara şahid oluyoruz. Şu ve bu arasında bir münasebeti kabul edelim etmiyelim, dünyanın öbür ucunda ve hattâ dünyanın her ucunda olagelen şeylerin tesiri altında yaşıyoruz. Demiryolları, gemiler ve tayyareler, otomobiller ve telgraf, borsa fiatları ve kambyo kanunu, sinema ve radyo, iyi veya kötü ihtimalleri birleştirmektedir. Dünyanın Babilleşmesi artık hakkiyle tamamlanmış bir iştir.

Pekâlâ. Fakat bu dünya mahşeri, ye herkesin satmak ve yemek için kendi bagajını taşıdığı bu pazarın izdihamı, bu endişeli menfaatlerin çarpışması kavgalar çıkarmaktan geri kalmıyor. Meydana çıkan rekabetler, dirsek dirseğe yaşayan bu kalabalıkları birbirlerine karşı ayaklandırıyor, bu yüzden daima yenilenen korkular ve sıkıntı ile birlikte devamlı bir kızgınlık havası esmektedir... Milletlerin böyle bir herc ve mercinden doğan ağır fakat derin endişe içlerinden bazılarını, kendi millî veya etnik hususiyetlerini farketmeye ve memleketlerinin veya ırklarının üstünlüğünü iddia etmek için bundan faydalanmaya sevk etmiştir; aynı ailenin çocuklarını birbirine yaklaştıran veya yaklaştırmaya icab eden menşe birliğini hatırlatarak bazı kılavuzlar onlarda tesanüd hissini uyandırmaya çalışıyor ve ekseriya da muvaffak oluyorlar. Öyle ki dünyanın bir seviyeleşmesi, yer yer ırkçılık nosyonunu ve her topluluğun müşterek servetten kendi payı addettiği şeyi istemek hakkını uyandırmak neticesini veriyor. Bu hakikat, ilk bakışta ne kadar paradoksal görünse de pek mantıktır.

Bu hak isteme hareketinin, içinde buldukları siyasal şartlar veya tabiat tarafından en az müssadeye mazhar olmuş milletler arasında doğacağı pek tabiidir; bunlar, her yerde hükmeden fakat kendi aralarında daha büyük bir şiddetle hâkim olan sıkıntıdan muztarib oldukları için istismar olunduklarına ve kurban edildiklerine kanaat getirirler ve aynı kandan kardeşleri yardımlarına çağırırlar. Şimdiye kadar muhtelif yer-

lerde ırkçı hiddetlerin tezahür ettiğini ve bunların, etraflarına, çok defa menşe birliğinden ziyade menfaat birliğiyle bağlı kalabalıkları topladıkları görülmüştür. Böylece zaman zaman, çok dağınık grupları aynı bayrak altında toplamaya çalışan turancılık, pancermanizm, asyachik, amerikancılık, islamcılık cereyanları doğmuştur,

Politikacılar, müşterilerini arttırmak için işlerine elverişli olan "ırk" kelimesini ifratla kullanıyorlar, fakat antropolojiler daha ihtiyatlı davranıyorlar: Kelimenin sarîh manası üzerinde ve bilhassa her tipin açık tarifini yapmaya veya doğru bir tasnif yapmaya imkân verecek ırka has hususi karakterler üzerinde mutabık kalmaya muvaffak olamıyorlar. Onları münakaşalarına terk edelim. Şimdilik bizi meşgul eden mesele ilmi olmaktan ziyade siyasidir: Devrimiz, haklı veya haksız, her iklimde büyük insan yığınlarını birleştirmeye ve böylece, prensip itibarıyla az veya çok hakiki akrabalıklara, hakikatte ise tehlikesi pek muhayyel olmanın kavgacı niyetli birlikleri meydana getirmeye matuf bir zihniyetin karşısında bulunuyor mu, bulunmuyor mu? Mesele bunu bilmektir.

Büyük harb, bize miras olarak, hazırlanmış olduğu bu ihtilafı bırakmıştır; harb, yalnız Avrupa milletlerini müstakbel kavgaya ve düşümlere hazırlamakla kalmamış, aynı zamanda diğer kıtalara, en kuvvetli sandıkları Avrupanın zâflarını ve onun hegemonyasına son vermek imkânını göstermiştir. Renkli ırklar - sarı, siyah, kırmızı - bizi mağlûb etmek için nasıl hareket etmeleri lâzımgeldiğini bizden öğrenmişlerdir. Sayımızın kendilerine verdiği ezici üstünlüğü ve kalabalıklarının askeri bir surette organize edebilecekleri gün bu sayı üstünlüğünün temin edeceğini umdukları zaferi farketmişlerdir. Bundan başka, bu aynı harb esnasında onlara bir mistiğin formülünü vermeye itina ettik: "Kendi mukadderatlarına hâkim olmak milletlerin hakkıdır." Bundan böyle bize karşı mukaddes cihad açmaya ihtiyacı yoktur; bizim tarafımızdan terbiye edilmiş, silâhlanmış, bizden daha kalabalık ve bizde yetişmiş olan bir tilmiz tarafından ustaca idare edilen ve bizden kurtulmak isteyen her millet, boyunduruğunu kırmakla kalmıyarak bizi istilâ için üzerimize yürümek istediği zaman bu milletlere - rasi hukuk prensipi ona kâfi gelecektir ve gelmektedir de.

Daha geçen asırdan beri, Avrupa, uzak şarktan gelecek bir tehlike ihtimalini tasarlamaya başlamıştı. Ve şu "sarı tehlike" tabirini icad etti. Sonra rus - japon harbi, eski kıtayı uyandırmak isteyen bir gök gürültüsü gibi

patladı; yeni dünya da, kendi hesabına endişededir: Sarılardan korkuyor, karalardan korkuyor; Mançuri işi ancak bir başlangıçtır; habes meselesi de bir başka başlangıçtır; İtalyanların Habeşistan'a hücumundan Birleşik devletlerde bulunan zencilerin duydukları heyecan içten içe saran sıtmanın bir alametidir.

Bu sıtma bulaşıcıdır, ekseriya tarafımızdan bilinmese veya inkâr edilse de, mikrobu her tarafta durgun bir halde mevcut bulunuyor. Az sonra bize dış çıkartacakları halde şimdilik hâlâ kendilerini bizim minnettar talebelerimiz bilenler de vardır. Çünkü bizim garb medeniyetimiz onların memleketlerine, asırlardan beri özledikleri bir sulh ve sükünü getirmiştir, bu yüzden bize borçlu olduklarını idrak ettikleri için bizi sevindiklerini sanabilir ve bize bağlılıklarını her fırsattan istifade ederek tekrarlayabilirler. Fakat bu sadakat ve ondan doğan iyi geçinme muvakkattir, çünkü bir tabiat kanununa dayanmaz.

Tabiat kanunu neslin muhafazasını emreder. Bu kanun herkese başkalarının zararına olarak kendini müdafaa etmeyi telkin eder; bu katî emir karşısında şahsî fedakârlıklar hesaba katılmaz.

Bu hadiseler karşısında, bizim olmanın ırkların inkişafını dikkatle takip etmek mecburiyetindeyiz. Şimdiye kadar pek yavaş devam etmiş olan bu inkişaf, dünyanın yeni değişiklikleri dolayısıyla çok hızlandığını görüyoruz. Bundan böyle, yalnız sarı, kara veya yarı kara halk yığınlarının içinde yaşadıkları ekonomik şartları daha iyi tanımamız değil, aynı zamanda onların psikolojilerini de iyi bilmemiz lâzımdır. Bizden tamamiyle başka bu insan kütlelerinin ruh haletleri üzerinde bize malûmat verecek her şey aynı zamanda istikbalimizin selâmetine itina etmeye bize öğretecektir.

Roma ve İsa'dan Rönesans ve büyük ihtilalden geçerek, Solon ve Sokrattan beri üzerinde çalışmakta olduğumuz bir medeniyetin mukadderatı, günün birinde, bir kıtadan diğerine geçmek için birleşip harekete geçebilecek olan yığınların dehşetli sayı üstünlükleriyle tehlikeye girecektir.

POLİSTE:

Halıcı Ömer yaralandı

Kırşehir hanında oturan halıcı Ömerin odasına misafir gelen Ahmedle kavgaya ettikleri ve Ahmedin Ömeri bir kaç yerinden yaraladığı haber alınmış ve suçlu yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Filistin'deki kanlı kavgaların sebepleri

Otuz kadar ölü, yüz kadar yaralı... Kudüsle başlıca Filistin şehirlerini kana bulamış olan ve halkın büyük bir endişe ile inkişafını takip ettiği hâdiselerin bilançosu budur. İngiliz polislerinin birkaç gün içinde sokaklarda nizamı tesis edebileceği umuluyor, fakat bu vasıtanın, vücudu yalnız Filistin'de değil bütün yakın doğuda sükünü tehdit eden gizli kuvvetlere bir son vereceğine hiç ihtimal verilmiyor.

Filistin'de kan dökülmesinden mesul olan şahıs ve teşekküller iyice malûm olmakla beraber, ırkçı ve milliyetçi tahrikçilerin yığın halinde tekliflerine girişmek ve bu neviden birlikleri dağıtmak suretiyle karışıklıklara son vermeye imkân yoktur. Filistin'de hüküm süren kaynaşmanın sebepleri bir kalemde ortadan kaldırılamıyacak kadar karışık ve derindir. İngilizler de arablar ve yahudiler kadar bunun farkındadırlar. Bu münasebetle Maverai Şeria Emiri Abdullahın sözlerini zikretmek faydasız olmayacaktır. Bu Emir, geçen martta İngiliz dış bakanlığına yaptığı bir müracaatta "yakında, netice ve şümüllerini şimdiden kimse tahmin edemeyeceği, vahim hâdiselerin vukuunu beklemek lâzım olduğunu" söylemiştir.

Aynı müracaatta, Maverai Şeria şefi, memleketinin Filistin veya Suriye ile birleştirilmesini teklif ediyor ve arab dünyasında ortaya konmuş olan büyük meseleleri gözden geçirek ve kelimelerini çığnmeden bildiriyordu ki: "Tatmin edici bir hal şekli bulunmadığı takdirde Maverai Şeria halkı, Mısır ve Suriye milliyetçilerinin misalini takib etmeye mecbur kalacaklardır" Emirin bu sözleri Suriye, Filistin ve Maverai Şeria meseleleri arasında yakın bir bağlantı bulunduğunu ve dünyanın bu köşesinde ortaya konan davaların, panarab cereyanıyla, yani ırkçılık ve milliyetçilik cereyanıyla sıkı alakası bulunduğunu gösterir.

Filistin'e gelince, burada, arablarla yahudileri birbirine düşürmek için ırk kını dışında, İngilterenin Şeria nehri'nin kıyılarında devamlı bir sükün tesis etmesini imkân vermeyen birçok ekonomik unsurlar göze çarpar. Bu meseleler arasında, en vahimi, arablarla yahudiler arasında kavgalara mevzu olan toprak mülkiyeti meselesidir.

Bilindiği gibi, yahudilerin yığın halinde göçmeleri neticesinde, arablar, kendi dinlerinden olmanın adamalara toprak satmamaya azmetmişlerdi. Yahudiler protesto ettiler ve nihayet hükümet işe karıştı ve işletilemeyen boş toprakların hükümete geçeceğini söyleyen bir kanun çıkarıldı. Hükümet, aynı zamanda çok küçük toprak mülkiyetlerini de istimlak etti. Netice: bu hal şekline karşı yahudiler de arablar kadar şiddetle protestoda bulundular. Her iki taraf birbirlerini yeni kanundan istifade etmekle itham ettiler.

Şurası da kayde değer ki Filistin'de, yahudilerin paskalya ve müslümanların da Beni Musa yortularını

kutladıkları zamanlarda daima karışıklıklar çıkar. Fakat bu karışıklıklardan dini unsurların mesul olduğunu sanmak bir hata olur.

Bu yortular esnasında arab ve yahudi liderleri "mücadele kıtaları" nı gözden geçirirler.

Filistin vaziyeti göz önüne getirilince bu hazırlıkların eninde sonunda kavgalarla neticelenmemesine imkân olmadığı aşikârdır. Bu sene, Beni Musa bayramı esnasında, arablar Kudüs sokaklarında yirmi beş bin izciye geçid resmi yaptırıldılar. Yahudiler de müdafaa birliklerinin altı bin kadar azasını sokaklarda dolaştırmak suretiyle buna cevap verdiler.

Birkaç hafta sonra otuz ölü sayılıyordu.

Yahudi hücum kıtalarının şefi, eski teğmen Jabotinski, - ki yahudilerin kurtarıcısı diye anılır - teşkilat için pek çok gönüllü toplıyacağını umduğu Londraya gelmiştir. Bu teşkilât arablar tarafından öldürülmüş olan bir yahudi milliyetçisinin adı olan Brit Tumpedor ismini taşımaktadır. Jabotinski Lord Allenbi'nin ordusunda hizmet etmiş ve 1920 de vukua gelen kanlı isyanlardan sonra 1920 de on beş sene kereğe mahkûm olmuştu. 1921 de affedilerek serbest bırakılınca Filistin'den ayrılmış ve seviz sene sonra tekrar oraya dönerek "Yahudi müdafaa" birliğinin idaresini eline almıştır.

Türk Maarif Cemiyetinin Bursa Kız Lisesi

Türk Maarif Cemiyetinin 1931 senesinde amerikalılardan satın alıp tam devreli kız lisesi olarak açtığı Bursadaki eski kollej binası, talebe çokluğu karşısında dar gelmekte olduğundan yeni bir lise binası yapılmasına Cemiyet umumi merkezince karar verilmiş ve geçen ağustos ayı iptidasında binanın inşasına başlanmıştır. Tam bir lise olarak yapılan binanın açılış töreni 23 nisan 1936 perşembe günü Bursa valisinin de hazır olduğu öğretmen, talebe ve halk huzurunda yapılmış ve davetliler izaz ve ikram olunmuştur.

Bu münasebetle lise son sınıf talebesinden Bayan Leman tarafından (Osmanlı hükümeti kadınları ile cumhuriyet kadınları) arasındaki farkları tebarüz ettiren güzel bir söylev verilmiştir. Bu söylevden sonra Türk Maarif cemiyeti yönetim kurulu başkanı Urfa sayıvalı Refet Ülgen tarafından cemiyetin tarzi teşekkülü ve takip ettiği gayeler hakkında hazırlanmış izahat verilmiş ve bu binanın yapılmasında hizmeti sebkedenlere teşekkür edilmiştir.

Buna karşılık olarak Bursa valisi Şefik Soyser cemiyete hizmeti vatani bir borç bildiğini ve bursalılara çok güzel bir kültür kaynağı hediye eden Türk Maarif cemiyetine bursalılar namına teşekkürü bir vecibe bildiğini söylemiştir.

Bu nutuklardan sonra vali tara-

1. Mayıs Bahar bayramı Türk Maarif Cemiyetinin rozet günüdür. O gün göğüslerinizi Cemiyetin rozetleriyle süslemeği unutmayınız

Tetrika: No: 75

ANKARA

Yazan: Norbert von BISCHOFF
Türkçeye çeviren: Burhan BELGE

Lâtin alfabesinin kabulü, asırlardanberi yabancı bir hâkimiyet altında kalmış olan türk ruhunun kurtuluşunu ve yeni millî türk kültürünün inşası için lâzım olan unsurları verecek garb fikir kaynaklarına dönüş hareketini terbiye ve göreneğin harimine aid sahaya asla tecavüz edilmemiş ve peçe meselesi milletin kendi iradî şuuruna terk edilmiştir.

Bu büyük reformlar sayesinde, Gazi'den milletine geçen büyük irade kuvveti, bu olmasa uzun yıllar sürecek olan olgunluğu birkaç yıl içinde meydana çıkarmıştır. Türkler gibi bütün Önsya milletleri için, inkişafın istikameti birdir ve bu inkişaf mukadderdir. Türkiyede fakat, sürat, enerji ve şarmadan gayeye doğru yürümek bakımın-

dan, bu inkişaf, öteki memleketlere nazaran müstesna bir hususiyet kazanmıştır. Gazi için, Önsya'yı çevrelemekte olan tehlikeler karşısında, kaybedilecek bir dakika bile yoktur. Gazi'nin eşsiz prestiji ise, milletinden fevkalâdelikler talep etmesine müsaittir.

Bu kadar hızlı bir inkişafın bazı muvazenesizlikler doğurması tabii idi. Buna rağmen, Türk milleti, karşılaştığı sarsıntıyı, büyük bir liyakatle göğüslemiştir. Ve anlaşılmalıdır ki, Gazi'nin kendisine olan inancı, Türk milleti lâyıktır.

Münevver tabakalarda, birdenbire tatbik edilen reformların hazırlığı yirmi otuz senedenberi başlamıştır. Anadolu köylüsüne gelince, o herhangi bir kültür tesirinin o kadar haricinde bırakılmıştır ki, onun için bir kültürden bir diğerine geçiş diye bir şey mevzuu bahsolmamıştır. Olsa olsa, onun, ilk defa olarak daha yüksek bir yaşayış şeklinin unsurları ile temasa geldiği söylenebilir. Anadolu köylüsü için garb kültürü camiasına girmek bahsinde, ne manen ne de maddeten herhangi bir fedakârlıkta bulun-

mak icab etmemiştir. Fedakârlığı, münevver tabaka ile iptidai halk yığınları arasında bulunan orta tabaka yapmıştır. Fakat bu tabaka için de davanın müşkül bir tarafı olamazdı. Çünkü, yukarıda da uzun uzadıya anlattığımız gibi, gerek kanda yatan göçebelik gerek islam dininin eşkâle karşı gösterdiği kayıtsızlık bu bir kültürden bir diğerine geçmek işini kolaylaştırmıştır.

Garb kültürü bazna geçer geçmez, milletin ruhi kaynaklarına gidilmek ve bu kaynaklardan millî değerler çıkarılmak işi büyük bir sarahat ve enerji ile başlamıştır. Gerçi, bunun da az çok hazırlığı yapılmıştır. Fakat müslüman hayat telakkisinin üniversalizmi bu hususta katî ve sarîh hükümlere varılmasına mani olmuştu. Bu defa, Gazi'nin iradesi ile bir nizam altına alın ve heyecanla yürütülen dava, genişliyecek, derinleşecek ve şümulleşecektir. Bir millet, kendi aslı kaynaklarını aramak işine, artık, dört elle sarılacaktır.

Bütün dünyaya ve insanlığa şamil bir görüşten ayrılarak yalnız millî olan vasıfları millî kana ve millî ruha göre tesbite kalkış-

mak, bazılarına göre, belki bir reaksiyon, bir şirk, bir barbarlıktır. Böyle düşünenler için, Türkiyedeki yeni fikir inkişafı bir terakki ve garb kültürüne bir iltihak değil, garb barbarlığı tarafından Türk fikir dünyasının mağlûb edilmiş olması demektir. Fakat dünya kültürü birliğine giden yolun insanlığı teşkil etmekte olan parçaların ayrı ayrı millî bir teşkilata malik olmaları noktasından geçtiğine inanılanlar için, Türklerin bu son hareketlerindeki büyüklüğü ve doğruluğu inkâr etmekle kabul değildir. Türkler, kendi millî varlıklarına karşı derin bir saygı duyduklarından, on binlerce yıllık bir tarih molozunun içinden kendilerine aid olanı aramakta ve bu bakımdan ellerine geçen en ufak kırıntılara bile, yabancı bir fikrin yabancıt muhtevalar için tasarlayıp yapmış olduğu nefis ve tamam bir vazoya tercih eylemektedirler.

Böyle bir ameliye ancak garb kültürünün ikliminde kabili tasavvurdur. Ancak bu iklimin içinde bir mana ve değeri vardır.

(Sonu var)

6 AY 6 Vade

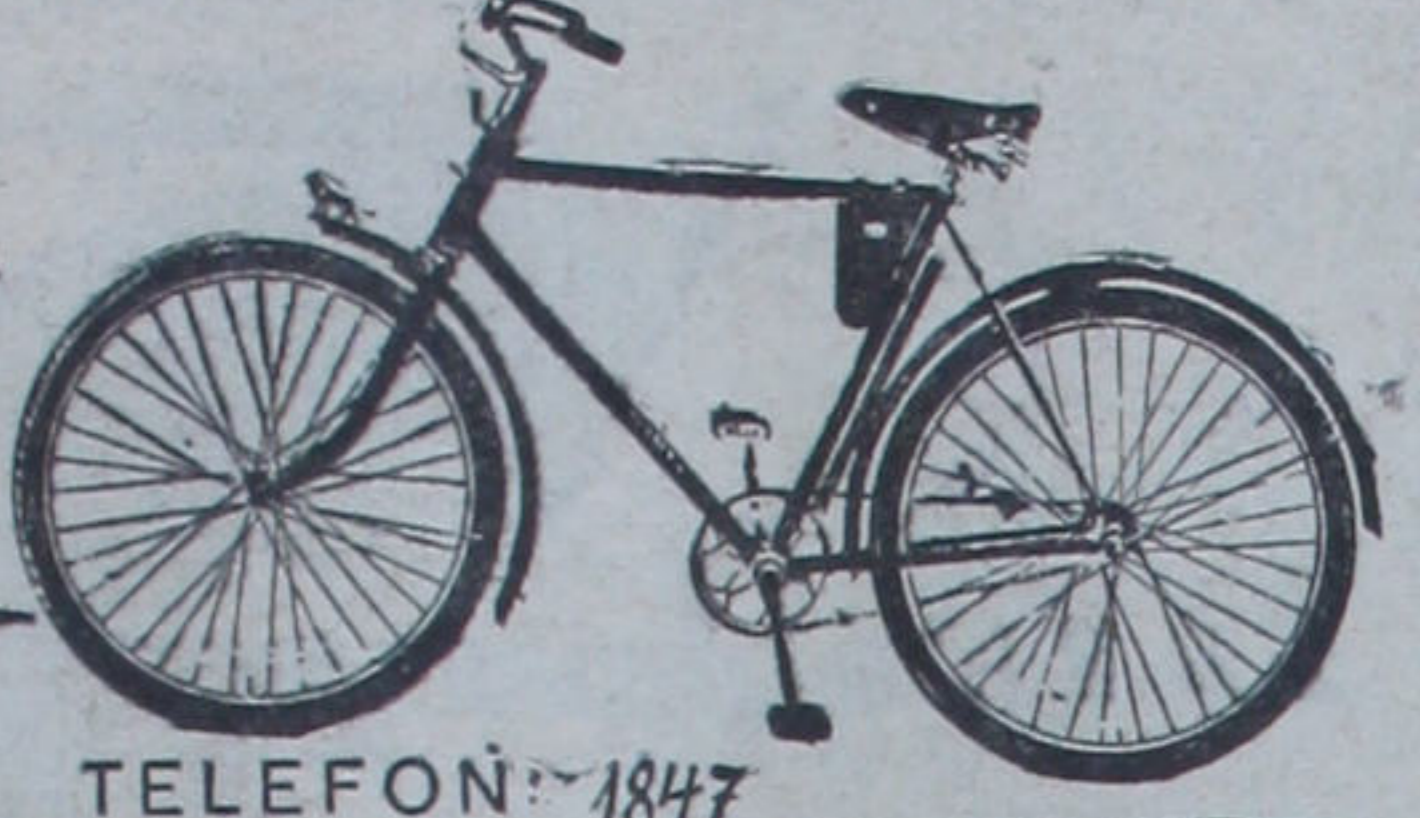
fiatler tenzil edildi

Satış Yeri VE DEPOSU

YILDIZ
TICARETHANESİ

Anadolular Caddesi No 6
ANKARA

TELEFON: 1847

Ankara Defterdarlığından:

İsmi	Sanatı	Vergisi	Madde	Senesi	Ticaret yeri
İsmi	Sanatı	Vergisi	Madde	Senesi	Ticaret yeri
Yağcı zade Akif	Müteahhit	5 58	22	932	Un ve ekmeğin şirketinde
		5 58	9		
		2 35	64		

Yeğenbey şubesi mükelleflerinden Akif namına 932 senesi için müteahhitliğinden dolayı yukarıda miktarı yazılı cema'nın 14 lira 1 kuruş kazanç vergisi tarhedilmiş ise de şimdiki kanun ve ticari ikametgâhı bilinemediğinden 15/11 sayılı ihbarnamesi tebliğ edilememiştir.

Bu matroh vergiye mükellefin ilân tarihinden itibaren 30 gün için itiraz hakkı olduğu tebliğ yerine geçmek üzere Hukuk usulü muhakemeleri kanunu mucibince ilân olunur. 1-1645 (910)

KLO - KLO MARTHA EGGERTH

Pazarlık İlânı

Maliye Vekâletinden:

- 1 - Pazarlığa konulan iş (Maliye Vekâleti Varidat Umum Müdürlük binasındaki odaların boya ve badana işi). Keşif bedeli (328) liradır.
- 2 - Bu işe ait şartname ve evrakı şunlardır.
A) Keşif cetveli.
B) Şartname
- İstiyenler bu evrakı görmek ve fazla malûmat almak için Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğüne müracaat edebilirler.
- 3 - Eksiltme 30 Nisan 1936 perşembe günü saat on beşte Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğünde yapılacaktır.
- 4 - Eksiltme pazarlık usulüne yapılacaktır.
- 5 - Eksiltmeye gireceklerden Ankara Nafia Vekâletinin ehliyet vesikası aranacaktır. Bu vesikayı hamil olmayanların ihale tarihinden en aşağı sekiz gün evvel mezkûr Müdürlüğe ehliyet vesikası almak için müracaat etmeleri lâzımdır. Daha sonra yapılacak müracaatlar üzerine vesika verilmeyecektir. (897) 1-1617

Ankara Valiliğinden:

- Stadyum ve yarış alanında yapılacak amplifikatör tesisatı kapalı zarf usulüne eksiltmeye konmuştur.
- Keşif bedeli 15000 liradan ibarettir.
- Eksiltme 21 Mayıs 1936 tarihine rastlayan perşembe günü saat on beşte Ankara vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır. Muvakkat teminat 1125 liradır.
- Bu işe ait şartnameler bedelsiz olarak vilâyet nafia müdürlüğünden alınabilir. İstekliler teklif mektuplarını eksiltme şartnamesinde yazılı vesak ve teminat mektupları ile birlikte yukarıda adı geçen günde saat 14 de kadar vilâyet daimî encümeni Reisliğine vermeleri lâzımdır. (1841) 1-1510

Elektrik Eksiltmesi

Havran Urayından:

- 1 - Havran kasabasının elektrik tesisatı Nafia Vekâletince musaddak proje ve şartnamesi mucibince eksiltmeye konmuştur.
- 2 - Locomobil elektrik müvellidi tevzi tablosu, iribat nâkileri, sebeke tesisatı ve bunların montajları ve sair bilcümle teferriat ve malzeme kapalı zarf usulü ile. Bedeli muhammen (28500) liradır.
- 3 - Bu işe ait evrak şunlardır. A. Eksiltme şartnameleri. B. Muvakkat projeleri. C. Fennî şartnameler. D. Proje ve plânlar. E. Keşifnameler ve teferriatı.
- 4 - İstekliler bu evrakı Havran belediyesinde görecekları gibi, bedeli mukabilinde İstanbulda, Taksimde, İstiklâl apartmanında elektrik mühendisi Hasan Haletten alabilirler.
- 5 - Eksiltme 10 Nisan 1936 tarihinden itibaren 41 gün olup eksiltme 20 Mayıs 1936 çarşamba günü saat 15 te Havran belediye binasında yapılacaktır.
- 6 - Eksiltmeye girebilmek için taliplerin keşif bedellerinin % 7,5'ü nisbetinde muvakkat teminat akçesi yatırmaları veya 2490 N. kanunun tarifati dairesinde bir banka mektubu getirmeleri ve şimdiki kadar bu gibi işleri yaptıklarını ve bu husustaki fennî kabiliyetlerini gösterir vesika ibraz etmelerini ve bunlar bir şirketi temsil ediyorlarsa, musaddak vekâletname ve mukayyet bulundukları ticaret odası veya muhakemesinden son tarihli bir vesika göstermeleri şarttır.
- 7 - Teklif mektupları 5 ci maddede yazılı saattten bir saat evvel belediye dairesine teslim edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet mezkûr saate kadar gelmiş ve dış zarfının mühür mumu ile kapatılmış olması şarttır.
- 8 - Teklif mektuplarının 2490 N. kanunun tarifati ve hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olması şarttır. (871) 1-1556

Gönen Şarbaylığından:

Gönen urayının eskiden beri mevcut bulunan kaplıcaları ile aynı yerde bu sene yaptırılan yeni kaplıcalar ikisi bir arada olduğu halde 1 Haziran 1936 tarihinden itibaren üç senelik kirası beher seneliği "3500" lira muhammen bedelle ve kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 29 Nisan 1936 çarşamba günü saat 14 de yapılacaktır. Fazla malûmat almak isteyenlerin Şarbaylığa müracaatları ilân olunur. (2181) 1-1578

Cumhuriyet Merkez Bankasının

Aktif

25 NİSAN 1936 VAZİYETİ

Pasif

	LIRA	LIRA	LIRA	LIRA
Kasa:				
Altın safi kilogram	16.933-192	23.817.888,80		
Banknot		15.123.694,—		
Ufaklık		435.848,98	39.377.431,78	
Dahildeki muhabirler:				
Türk lirası		402.297,99	402.297,99	
Hariçteki muhabirler:				
Altın safi kilogram	4.398-244	6.186.482,30		
Altına tahvilî kabul serbest dövizler		445.406,20		
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri		18.111.258,10	24.743.146,60	
Hazine tahvilleri:				
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı		158.748.563,—		
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfiakan hazine tarafından vaki teydiyat		11.455.718,—	147.292.845,—	
Senedat cüzdanı:				
Hazine bonoları		1.666.875,—		
Ticari senedat		8.270.050,24	9.936.925,24	
Esham ve tahvilat cüzdanı:				
A - Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı esham ve tahvilat (itibari kıymetle)		34.300.027,56		
B - Serbest esham ve tahvilat		4.429.711,63	38.729.739,19	
Avansalar:				
Altın ve döviz üzerine		34.933,89		
Tahvilat üzerine		6.000.300,01	6.035.233,90	
Hissedarlar:			4.500.000,—	
Muhtelif:			3.310.512,47	
		YEKÜN	274.328.132,17	

2 Mart 1933 tarihinden itibaren: İskonto had di % 5 1/2 altın üzerine avans % 4 1/2

Elektrik tesisatı.

Bartın Belediye Reisliğinden:

- Bartın elektrik inşaat ve tesisatı kapalı zarf usulüne ve bir ay müddetle eksiltmeye konulmuştur.
- 1 - İnşaat ve tesisatın umumî keşif bedeli 35419 liradır.
  - 2 - Muvakkat teminat 2656 lira 42 kuruştur.
  - 3 - Bu işe ait proje, fennî şartname ve evrak:
A. - 9 adet proje ve plân.
B. - Keşifname
C. - Fennî şartname ve malzeme listesi.
D. - Ağaç direk hesabı
E. - Eksiltme şartnamesi.
F. - Mukavelenâmé projesi.
  - 4 - Eksiltme 8 Mayıs 1936 cuma günü saat 15 de Bartın Belediye Encümeninde yapılacaktır.
  - 5 - Eksiltmeye girebilmek için 8 Mayıs 1936 cuma günü saat 14 e kadar 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanunu ile muayyen ve saiki Bartın Belediye Başkanlığına tevdi etmeleri şarttır.
  - 6 - İstekliler 3 ncü maddesinin (A) fıkrasında yazılı proje ve plânlardan başka evrakı İstanbul ve Ankara Belediyelerinde görebilirler.
  - 7 - Proje, plân ve evrakı sairesini görmek isteyenler Bartın Belediyesine ve Beyoğlu Taksim İstiklâl Apartmanında Elektrik Mühendisi Hasan Halete müracaat etmelidirler.
  - 8 - 3 üncü maddenin B,C,D,E,F. fıkralarında yazılı evrakı istiyenlere posta masarifi gönderildiği takdirde adreslerine parasız gönderilir. (2103) 1-1532

Ankara Defterdarlığından:

Vergi Mik.	Senesi	Tarh No.	Hes. No.	İhb. No.	Mükellefin adı
210,79	933	362	1934	14-78	Müteahhit Mukdim Afif

Yukarıda adı yazılı Yeğenbey şubesi mükelleflerinden Müteahhit Mukdim Afif vefat ettiği anlaşılmış ve varisleri de tesbit edilememiş olduğundan varisleri kimlerse ilân tarihinden itibaren 30 gün zarfında işbu vergiye itiraz hakları olduğu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 1-1648 (917)

Ankara Osmanlı Bankasından:

- «% 5 faizli, 1918 tarihli Dahilî istikraz tahvilleri hamillerine:
- «1 Mayıs 1936 vadeli ve No. 37 li kupon parasının, 1 Mayıs 1936 dan başlayarak, Osmanlı Bankasının Galata ve «Ankara İdareleriyle Vilayet merkezlerindeki bütün şubeleri gişelerinden ödeneceği ilân olunur.» 1-1634

Ankara 3. üncü sulh hukuk hâkimliğinden:

Devlet demir yolları Sivas hattı yol çavuşlarından kürt Yusuf çavuşa.

Karınız Suna vekili avukat Münir Zebun oğlu tarafından aleyhine açılan nafaka ravasında ikametgâhınızın meçhuliyetine mebnî giyabınızda ruyet edilen mahkeme sonunda 20-11-935 tarihinden itibaren ayda çocuklarınız Necla ve Samiyece on ikişer buçuk lira danyirmi beş ve karınız Sunayada on beş liraki ceman kırk lira nafaka takdirine 20-4-936 tarihinde mahkemece karar verilmiş olduğundan müddeti kanuniyesi zarfında temyiz dava etmediğiniz takdirde hükmün kesbi katiyet edeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olan tebliğ olunur. 1-1664

Ankara Ticaret Odası Sicilli Ticaret Memurluğundan:

Ankara vilâyetinde Hamam önu semtinde Hacı Halil mahallesinde albay sokağında 17 numaralı evde oturan ve T. C. tab'asından olup Ankara Hamam önu çarşısında 121 numaralı mahalli ikametgâhı ticari ittihaaz ederek ..... tarihinden beri kömür odun ticaretiyle iştigal eden ve ticaret odasının 1466 sicil numarasında mukayyet bulunan İsmail Hakkının unvanı ticareti İsmail Hakkı olarak tescil edildiği gibi bu unvanın imza şekli de Ticaret kanununun 42 inci maddesi mucibince dairece 28-4-936 tarihinde tescil edildiği ilân olunur. 1-1663

Avrupa mamulâtı

Para kasaları

(Behiç Tümer)

Ankara Yenışehir
Onovluk sokağı 6-8
Telefon: 2612

1-1424

Kapalı zarf usulüne eksiltme ilânı:

İstatistik Genel Direktörlüğü Eksiltme Komisyonundan:

- 1 - 1936 Senesi mart ayından itibaren 1937 senesi şubat sonuna kadar bir senelik harici ticaret aylık istatistiklerinin bir senelik baskısı kapalı zarf usulüne eksiltmeye çıkarılmıştır.
- 2 - 376 Forma kadar tahmin olunan bu istatistikler için 11280 lira bedel tahmin olunmuştur.
- 3 - Eksiltme 3 Haziran 1936 çarşamba günü saat 14 di 30 da Umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda açıklacaktır.
- 4 - Bu mecmualar ankara'da basılacaktır. Eksiltmeye iştirak edecekler %7 buçuk muvakkat teminat vesikalariyle eksiltmenin açılmasından bir saat evvel teklif mektuplarını komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. (916) 1-1656

İsmet Paşa Kız Enstitüsü Direktörlüğünden:

Sipariş atölyemiz için beklediğimiz uzman Paristen geldi. En güzel, en zarif ve en şık elbise ve şapka ancak Enstitümüzde yapılmaktadır. (873) 1-1557

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Hissedarlarımıza 1935 senesi için her tek hisse itibarıyla verilmemesi hissedarlar Umumi heyetinece kararlaştırılan 625 kuruşluk safi kârın dağıtılmasına başlanmıştır.

Hissedarların Merkez Bankası şubesi bulunan yerlerde 2 mayıstan itibaren doğrudan doğruya şubelerimize ve bunlardan başka yerlerde de 15 mayıstan itibaren Ziraat Bankası şube veya sandıklarına müracaat etmeleri rica olunur. 1-1665

Türk Hava Kurumu PIYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

Yeni tertip plânını görünüz

1 ci keşide 11 - mayıs - 1936 dadr.

Büyük ikramiye 25.000 liradır

Ayrıca : 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiye. lerle (20.000) liralık bir mülkâfat vardır.

Hakiki Taş delen suyu içmek için behemehal KOOPERATİF den almalısınız

Büyük damacana, su bedeli **180** Damacana ile; **380** kuruştur

ANKARA LEVAZİM AMİRLİĞİ SATIN ALMA KOMİSYONU İLANLARI

- 1 - Çorluda 300 yataklı bir insan hastahanesi yaptırılacaktır.
- 2 - Bu hastahänenin keşif bedeli 484716 lira 85 kuruştur.
- 3 - Muvakkat teminat akçesi 23139 liradır.
- 4 - İhalesi kapalı zarf usulü ile 8 mayıs 936 cuma günü saat 16 da Çorlu kolordu satın alma komisyonunda yapılacaktır. Bu işe ait keşif ve şartname, keşif ve projeler 24 lira 25 kuruş münakaşaya tabii Çorlu kor satın alma komisyonu tarafından isteklere verilir.
- 5 - İhaleye istihak edeceklerin 2490 numaralı kanunda istenilen vesaiiki gösterebileceklerdir. 250000 liralık inşaat işlerinde bulunmuş olmaları şarttır. Bu vesikanın istihali içinde ihaleden 8 gün evvel sahibi salâhiyet makamlara müracaat edebileceklerdir. Bu işe ait keşif ve şartnameleri almak isteyenler her gün Çorlu kor satın alma komisyonuna müracaat edebilirler. İhaleye istihak edeceklerin yukarıda belli gün ve saatte en az bir saat evvel Çorlu kolordu satın alma komisyonuna müracaatları. (857) 1-1516

İLAN

- 1 - Haydarpaşa hastahanesinin 1 haziran 1936 dan 31 mayıs 937 sonuna kadar bir senelik ihtiyacı olan 50000 kilo koyun etinin Seli miye askeri satın alma komisyonunca kapalı zarf usulüyle münakasası 20.5.936 çarşamba günü saat on beşte yapılacaktır.
- 2 - 50,000 kilo koyun etinin bedeli 24820 liradır. Yüzde yedi buçuk teminat akçesi 1761 lira 50 kuruştur.
- 3 - Muvakkat teminat akçesinin münakasa saatinden bir saat evvel 33 tüm muhasebesi veznesine veya her hangi bir mal sandığına yatırarak kapalı zarfların saat on dörde kadar komisyona verilmiş olması lâzımdır.
- 4 - Münakasaya girenlerin bu işle meşgul olduklarına dair resmî vesaik ibraz etmeleri şarttır. Aksi takdirde münakasaya giremeyeceklerdir.
- 5 - Şartname komisyonunda her gün görülür. (923) 1-1670

İLAN

- 1 - Tüm birlikleri Haydarpaşa 1 haziran 1936 dan 31.5.937 sonuna kadar bir senelik ihtiyacı olan 140 bin kilo sığır eti Selimiye askeri satın alma komisyonunca kapalı zarf usulü ile münakasası 22.5.936 cuma günü saat on beşte yapılacaktır.
- 2 - 140000 kilo sığır etinin bedeli 49840 lira olup yüzde yedi buçuk teminat akçesi 3738 liradır.
- 3 - Muvakkat teminat akçesinin münakasa saatinden bir saat evvel 33 tüm muhasebesi veznesine veya herhangi bir mal sandığına yatırarak kapalı zarfların saat on dörde kadar komisyona verilmiş olması lâzımdır.
- 4 - Münakasaya istihak edeceklerin bu işle meşgul olduklarına dair resmî vesaik ibraz etmeleri şarttır. Aksi takdirde münakasaya giremeyeceklerdir.
- 5 - Şartname her gün komisyonunda görülebilir. (924) 1-1671

MÜJDELER

**DÜNYANIN GÜZEL BİRALARI
KADAR GÜZEL OLAN ORMAN
ÇİFTLİĞİNİN SAF VE
HİLESİZ
YAZLIK ANKARA
BİRASI
ANKARA GAZOZU
ANKARA SODASI
ÇIKMIŞTIR
HER YERDEN ARAYINIZ**

Van Defterdarlığından:

24 Nisan 936 gününde kapalı zarf usulüyle ihalesi yapılacağı ilan olan yirmidokübin doküzyü kırk dört lira 50 kuruş bedelli keşifli Garpınar hükümet konağının inşasına talib zuhur etmediği cihetle 24 nisan 936 dan itibaren bir ay müddetle pazarlıkla ihalesine karar verildiğinden ve isteklilerin Van defterdarlığına müracaatları. (920) 1-1659

Ankara Valiliği

Stadyum ve Hipodrom Direktörlüğünden:

Hipodromdaki lokantanın açık arttırma ile kiraya verileceği ilan edilmiştir. taliplerin nisanın otuzuncu perşembe günü teminatları ile beraber saat iki buçukta vilâyette ençümeni daimiye müracaatları ilan olunur. 1-1653

Ankara Ticaret Odası Sicilli Ticaret Memurluğundan:

Ankara vilâyetinde Çankaya semtinde ayrıncı mahallesinde Sokağında 144 numaralı evde oturan ve T. C. tab'asından olup ankarada Tüze karşısında 24 numaralı mahalli ikametgâhı ticarî ittihaz ederek ..... tarihindenberi Hırdavat ticaretiyle istihal eden ve Ticaret odasının 829 sicil numarasında mukayyet bulunan M. E. Saraç Oğlu nun unvanı ticareti M. E. Saraç oğlu olarak tescil edildiği gibi bu unvanın imza şekli de Ticaret kanununun 42 inci maddesi mucibince dairece 28-4-936 tarihinde tescil edildiği ilan olunur. 1-1660

M. M. VEKÂLETİ S. A. KOMİSYONU İLANLARI

- 1 - Bir metresine biçilen ederi 550 kuruş olan dört ila beş bin metre hakı gabardin kumaş kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - İhalesi 2 Mayıs 936 cumartesi günü saat 11 dedir.
- 3 - Şartnamesi 138 kuruş M. M. V. S. A. Ko. dan alınır.
- 4 - Eksiltmeye girecekler 2062 lira 50 kuruşluk teminat mektup vevâ mahbuzlarile kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel M. M. V. S. A. Ko. na vermeleri. (824) 1-1464

BİT

300 tane direklik demir potrel
364 tane takazlık korniyer demiri

Yukarıda yazılı iki kalem muhabere malzemesi alınmak için açık eksiltmeye konmuştur. Hepsinin bedeli 4955 liradır. Şartnamesi parasız olarak komisyonumuzdan alınacaktır.

İhalesi: 8/5/936 cuma günü saat onbirdedir. İlk teminatı: 371 lira 62 kuruştur. Eksiltmeye girecekler 2490 sayılı kanunun 2,3 cü maddesiyle ilgili olanlar belgeleriyle birlikte ihale gün ve vaktinde M. M. V. S. A. Ko. na müracaat etmeleri. (825) 1-1519

BİT

Üç baş binek, iki baş nakliye hayvanı pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 2 mayıs 936 cumartesi günü saat 10 dadır. İstekliler hayvanlarıyla birlikte pazarlık günü ve saatinde M. M. V. S. A. Ko. na gelmeleri. (925) 1-1672

Çocuk Doktoru

Dr. Sami Ulus

Ankara Doğum ve Çocuk Balımevi çocuk mütehassısı
Adliye Sarayı caddesi, Altan sokak Ortaç apartmanı
Tel:fon: 3951
Her gün üçten sonra hastalarını kabul eder.

Saçları dökülenler

KOMOJEN KANZUK Saç Eksiri

Saçların dökülmesine ve kepeklenmesine mâni olur. Komojen saçların köklerini kuvvetlendirir ve besler. Komojen saçların gidasıdır. Tabii renklerini bozamaz Hafif bir rayihası vardır. Komojen kanzuk saç eksiri maruf eczanelerle triyat mağazalarında bulunur.

LİNİMANTOL KANZUK:
ROMATİZMANIN KATI
DEVASIDIR

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rifki ATAY
Umumi Nesriyatı İdare eden Yazı İşleri Müdürü Nashedi BAYDAR
Çankırı caddesi civarında
Ulus Basımevinde basılmıştır

Kiralık daire ve odalar

Çocuk Sarayı caddesinde 70 numaralı binada iki oda, mutfak ve helâsi bulunan daire ile ayrıca müstakil odalar kiraltır. Görmek için kapıcıya başvurmaları. 1-1658

Muhasis

Fransızca ve italyancayı iyi bilen bir eksper muhâsip vevâ ife arıyor. Refransları vardır. Mali ticarî vesmai muamelâtı bilir. Yeğenbey mahallesi Kumru sokak No. 4 mektupla bildirilmesi 1-1654

ZAYI

1322 senesi Bursa Harir darülfalimi mektebinden aldığım şahadetnamemi zayı ettiğinden yenisini almak üzere vekâlete müracaatta bulunduğumdan eskisinin bir hükmü yoktur.

İznikli Hacı Mustafa oğlu
H. Tahsin

ZAYI

(2670) numaralı Ankara memurlar kooperatif muvakkat hisse senedimi kaybettim. Yenisini çıkarttıracağım. Eskisinin hükmü olmadığını ilan ederim.

28 nisan 1936
Levazım albaylığından
mütেকait İbrahim
1-1669

Kiralık Daire

Havuz başında Atatürk bulvarı üzerinde Hilâlihaşme bahçesi yanındaki apartmanda bir daire kiraltır.

Kapıcıya müracaat
Tel: 1890 1-1599

MÜJDE

Ankara ve İstanbulda kendini tanıtmış olan MADAM FEGARA Paristen getirdiği eh sön moda ve harikulâde kolleksiyonlarını 30 nisan perşembe günü saat 15 te Ankara Palasın büyük salonlarında muhterem Ankaralılara arzedecektir. 1-1667

Satılık arsalar

Yenişehirde Atatürk bulvarında eski Sıhhat yurdu bitişğinde ve Selanik caddesinde Maliye şubesi karşısında.
Telefon. 2123 e müracaat.
1-1155

İLAN ŞARTLARI

Sayıfa	Beher Santimi	Beher Santimi
2	300	3 200
4	150	5 100
6	80	7 40
8	30	kuruştur.

- 1 - Hayır işlerine ve yeni çıkan kitaplara aid ilânlardan % 15 tenzilat yapılır.
- 2 - Zayı ilân bedelleri maktu yüz otuz kuruştur.
- 3 - Tebrik, tesekkür, evlenme, vefat ve katı alâka ilânlardan maktuan beş lira alınır.

ABONE ŞARTLARI

Müddet	Dahilde	Haricte
Seneliği	17 Lira	30 Lira
6 Aylığı	9 "	16 "
3 Aylığı	5 "	9 "

Posta ücreti gönderilmeyen mektuplara cevap verilmez.

YENİ

SİNEMALAR

KULÜP

BUGÜN GÜNDÜZ
MADAM DUBARİ
Gitta Alpar

GECE
HALK OPERETİ TARAFINDAN
TARLA KUŞU
OPERET 3 PERDE

BUGÜN GÜNDÜZ
MASKELİ BALO

GECE
1 NO. HALK DÜŞMANI
Richard Arlen — Virginia Bruce
Korku, dehşet ve heyecan kaynağı

KUTLU

PASTA SALONU

1: Mayısta Açılıyor.

Atatürk Bulvarı — Yenisehir

Ankara Valiliğinden:

Hatuniye mahalesinde cami sokağında kâin 16-50 kapı ve 58 metruke numaralı fırın 75 lira aylık bedel icarı muhammen üzerinden ve mayıs 937 gayesine kadar icarı açık arttırmaya konulmuştur. İhale 11 mayıs 936 pazartesi günü saat 15 de icra edilecektir. İsteklilerin seraiti öğrenmek ve pey sürmek üzere 69 lira 38 kuruşluk dipozito makbuziyle defterdarlıkta kurulan satış komisyonuna müracaatları. (870) 1-1572

Kuruluş 1891 **UYANIŞ** Serveti fânun yerine çıkar
44 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış yeri 'A K B A' Kitabevidir. Senelik abone 10 lira. Sayısı 20 kuruş

Ankara Ticaret Odası Sicilli Ticaret Memurluğundan:

Ankara vilâyetinde Ulucanlar semtinde Hacı Halil mahallesinde omal sokağında 1 numaralı evde oturan ve T. C. tab'asından olup Ankarada Koyun pazarı karşısında 38 numaralı mahalli ikametgâhı ticarî ittihaz ederek ..... tarihindenberi Halıcılık ticaretiyle istihal eden ve Ticaret odasının 1580 sicil numarasında mukayyet bulunan İsmailin unvanı ticareti İsmail Ali olarak tescil edildiği gibi bu unvanın imza şekli de Ticaret kanununun 42 inci maddesi mucibince dairece 28-4-936 tarihinde tescil edildiği ilan olunur. 1-1662

«MODELLA»

Şapka Ekspozisyonu

Ankara Bayanlarının rağbetini kazanan MODELLA şapka salonu mevsimin en yeni Paris ve Viyana modellerini 4,5 ve 6 mayıs 1936 pazartesi, salı ve çarşamba günleri Ankarapalasta teşhir edecektir.

Sayın müşterilerimizin bu günlerde saat 14 - 18 arasında teşhirleri rica olunur.

«MODELLA»

Beyoğlu İstiklâl Caddesi
218

ZAYI

470 No. bisiklet numarasını kaybettim. Yenisini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.
Recep
1-1661

Cemal Bürün

Bu akşam Ankarapalasta yaz modellerini teşhir edeceğinden sayın müşterilerinin gelmelerini diler.
1-1666